

23
(1341)-son
8-iyun
2018

УШБУ СОНДА:

ҲАРАКАТЛАР СТРАТЕГИЯСИ

Кучли мутахассис
тайёрлаш сифатли
таълимга боғлиқ 2-бет

ИНТЕРВЮ

Ойдин Аҳмедова:
"Ахборот хавфсизлиги
йўналишида 500 нафар
талаба билим оляпти"
4-бет

Е.БИРГЕР:

"Новая почта
Узбекистана внесёт
универсальный вклад в
развитие государства"
6-бет

РЕПОРТАЖ

Тоғлар бағридан
тўлқинлар узатиб... 9-бет

"ЎЗБЕНТЕЛЕКОМ" АҚ:

Инвестицион фаолият ва
ривожланишнинг асосий
йўналишлари 10-бет

МАСЛАХАТ

Hera "Telegram"
"WhatsApp"дан афзal —
8ta сабаб 11-бет

РАҲБАРЛИК

ҲАМ БИР САНЪАТ

"Моҳир алоқачи"
Жўмабой Бўтаев "Xabar"
мехмони 16-бет

"DAVRA.UZ" ИЖТИМОЙ
ТАРМОФИ 2 ЙИЛ ИЧИДА!

1 июн куни "Davra.uz"
ижтимоий тармоғи ишга
туширилганига 2 йил тўлди.

Натижалар:

19 729

Фойдаланувчи

600 гурӯҳ

332 саҳифа

5 470 изоҳлар

20 130 ёзувлар

РАҚАМЛИ ТЕЛЕВИДЕНИЕ: РИВОЖЛANIШДА ЯНГИ БОСҚИЧ

Аҳолига ахборот
етказишида ОАВлар
қаторида телевидение
асосий йўналишлардан
бдири мусобаланида.

У жамият ижтимоий,
сиёсий, маданий
ҳаётида мухим
ўрнига эга.

Барча соҳалар каби
телевидение ҳам
буғунги шиддаткор
даврда бир жойда туриб
қолмади. Йиллар давомида ривожланиб,
такомиллашиб борди. Рақамли

теле видениенинг
яратилиши эса телевиденини янги боқсичи.

1998 йилдан дунёда
росмана телерадиоэштиришлар ва
алоқа воситалари соҳасида рақамли тех-

нологиялар жуда
кенг имкониятларни
яратиб берганлиги
сабабли, уларни
қўллаш замон тала-
балиб ўлди.

Ўтган даврлар мобайнида телекўрса-
тубуларни янги шаклда
узатиш турии давлатларда меваффақият-
тили синовдан ўтка-
зилган ва жорий
қилинган. Буғунги
кунда рақамли телевидениенинг DVB
(Европа), ATSC (Аме-

рика), ISDB (Япония),
DTMB (Хитой) стандартлари
кенг кўлла-
нилпти.

Бизнинг мутахас-
сисларимиз томонидан
Ўзбекистоннинг
ўзига хос жиҳатларни
инибатга олган ва
бошқа мамлакатлар
тажрибасини ўрган-
ган ҳолда рақамли
телевидениенинг
Европа стандарти
тандаг олинди ва
қабул қилинди.

8-бет ►

ОРТДА ҶОЛИБ БЎЛМАЙДИГАН ПОЙГА

Замонавий дунёда мам-
лакатнинг рақобатбардо-
лигини кўп жиҳатдан
унинг олимлари интеллек-
туал потенциали белгила-
моқда. Ушбу интеллектуал
пойгадан ортда қолмасли-
гимиз шарт!

Ҳақиқий олимлар —
пайғамбарларнинг мерос-
хўрларидир. Олим киши-
лар табиатан ўта камтар
бўлишади ва ўз муамма-
ларини ҳадеб очиклайди.
Айниқса, миший ва ижтимоий муам-
маларини уларнинг ўзи-
дан эшиши гумон. Мен
танинг олимларнинг ҳам-
маси шунақа. Биз спорт
ва санъатнинг тарбиботига
шу қалар ургу бердикки,
натижада хонандалар ва
спортчилар жамиятдаги
энг таникли (ва гўёки энг
муҳим) шахсларга айла-
ниши. Олимларни ва
илмни қадрлашни эса
анча ваққупунтлик.

13-бет ►

► Реклама

ALKOM®
СУГУРТА КОМПАНИЯСИ
СТРАХОВАЯ КОМПАНИЯ

ИПОТЕКА СУГУРТАСИ

Тел.: 147-11-00;
Факс: 147-22-00

Хизматлар лицензиялган

Тошкент шаҳри,
Амир Темур кучаси,
109-йи.
www.alskom.uz

ЯНГИЛИК

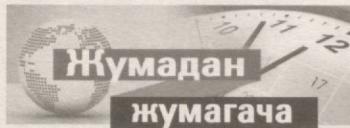
"PAYPAL" ТЎЛОВ ТИЗИМИ ЯҚИН ОЙЛАР ИЧИДА ЎЗБЕКИСТОНДА ИШГА ТУШИШИ МУМКИН

"UzCard" томонидан ишлаб
чиқилган дастурий таъминот
"PayPal", "Яндекс.Денги",
"WebMoney" ва "Qiwi" орқали
хисобни тўлдириш имконини
берали ва у "Asia Alliance Bank"
банкноматларида синовдан ўтка-
зилмоқда. Синов муддати тулаши
билин хизматлар бошқа банклар-
да ҳам жорий этилади.

Онлайн-ҳамёнларни накд
ва пластик карталар орқали
терминаллар ва инфокиоск-
ларда тўлдириш, шунингдек,
"UzCard"га боғланган ҳолда
"онлайн-тартиб"да ўтказиш
мумкин.

Аҳоли орасидаги ўтказилган
мониторинга кўра, аксарият

► Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёев 1 июня куни Тошкент шаҳрида амалга оширилабтган бунёдкорлик ишлари ва йиринг лойхалар билан танишиди. Давлатимиз раҳбарининг пойтахтишим тумланларига бу галги ташрифидаги асосий эътибор Тошкентни замонавий мегаполисга айлантиришга онд дол зарб режа ва лойиҳалар ижорасига кардиди.

Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёев раислигига 5 июн куни ҳудудларда бюджеттаги қўшимчалар тушумларни маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажмини кўпайтириш орқали нархлар барқарорлигини таъминлаш ҳамда инфляциянинг олдинги олишига маҳаллий ижро ѹқоммитиги органлари, солиқ ва молия идоралари раҳбарларининг шахсий масульидатига ва жавобгарлигини ошириш масалаларига бахшланган видеоселектор йиғилиши бўлди ўтди.

Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёев 2018 йил 8-10 июн кунлари Хитой Халқ Республикасида бўли, Шанхай ҳамкорлик ташкили давлат раҳбарлари кенгашининг Циндао шаҳрида ўтадиган ўн саккизинчи мажлисида иштирок этди. Давлат раҳбарларининг мажлиси якунида Циндао декларацияси қабул қилиниши, Терроризм, сепаратизм ва экстремизмга қарши курашини бўйича 2019-2021 йillardага мўлжалланган ҳамкорлик дастурни, Узоқ муддатли яхши қўшиччилик, дўстлик ва ҳамкорлик тўғрисидаги шартнома қоидларини амалга ошириб бўйича 2018-2022 йillardага мўлжалланган ҳаракатлар режаси, Ёшлирга қўшимча мурожатга бошқа хужжатлар имзоланиши режалаштирилган. Давлатимиз раҳбари ШХТ саммити доирасидаги иккى томонлама қатор учрашув вуз музокаралар үтказади.

Жорий йил 5 июн куни Президент Шавкат Мирзиёев қарори билан Афғонистон Ислом Республикасига ўзбекистондан 3 минг тонна бугдой ҳамда болалар учун кийим-чекаллар инсонпарварлик ёрдами сифатида ўборирили

6 июн куни Инновацион ривожланиши вазирлиги ва БМТнинг Тараққиёт Дастури ҳамкоригига «Ўзбекистоннинг инновацион ривожланишда ташлалаган йўли» мавzuunda унга сурʼа сұхбат булиб ўтди. Унда мамлакатимизнинг инновацион тараққиёти йўналишларини аниқлаб берувчи асосий ҳужжатлардан биря — Ўзбекистон Республикаси Инновацион ривожланиши стратегиясини чиқиши эътиоб марказида бўлди.

▶ Россиянинг Санкт-Петербург шаҳрида 6-8 июн кунлари "Ўзбекистон мадданий мероси халқларда мамлакатлар ўртасида мулоқотга йўл" Иккичина халқаро Конгресси бўлиб ўтди. Аниқуман доирарасида Санкт-Петербургдаги Россия этнография музейи, Россия Миллий китобхонаси, Давлат Дин тарихи музейи, Шарқ кўлгизмалари институти ва бошقا бир қатор илмий ва мадданий муассасаларда Ўзбекистонга оид кўргазмалар ташкил этилди.

КУЧЛИ МУТАХАССИС ТАЙЁРЛАШ СИФАТЛИ ТАЪЛИМГА БОГЛИҚ

Шу ҳафтанинг бошида Ўзбекистон Республикаси Президенти мамлакатимиз олий таълим муассасаларига ўқишига қабул қилиш ҳамда таълим сифатини оширишга оид мұхым қарорларға имзо чекди.

Хумладан, Ўзбекистон Республикаси Президентининг "2018/2019" ўкув йилидаги Ўзбекистон Республикасини олий таълим муассасаларига ўқишига қабул қилиш түгрисидаги" ғарорига асосан 2018/2019 ўкув йилида Ўзбекистон Республикаси олий таълим муассасаларига ўқишига қабул қилиш бўйича тегиши иловаларга мувофиқ бакалаврлар учун 69 200 нафар, шу жумладан, давлат грантлари бўйича – 17 654 нафар ва тўлов-контракт асосида – 51 546 нафар магистрлар учун 5 903 нафар, шу жумладан, давлат грантлари бўйича – 1 552 нафар ва тўлов-контракт асосида – 4 351 нафар; маҳсус сиртқи бўлимларда бакалаврлар учун 11 765 нафар, шу жумладан давлат грантлари бўйича – 15 500 нафар ва тўлов-контракт асосида – 11 750 нафар этиб умумий квота белтигиланди.

Қарорда 2018/2019 ўкув йилдан бошлаб олий таълимимуассасаларида "Мактабгача таълим" бакалавриат таълими йўналиши бўйича кадрлар тайёрланып ўқиши муддати 3 йилдан бўлганд бакалавриат таълими даустурлари доирасидан амалга оширилиши белгилаб кўйилди. Мазкур хужжатда муфонос 2018/2019 ўкув йилидан бошлаб Тошкент тиббиёт академиясининг Фарғона филиалига ўқишга қабул қилиш қайтадан тикланди.

Шунингдек, қарор билан олий таълим мусассасалари нинг сиркти ва кечки таълим бўлимларига умумий қабул квота республика олий таълим мусассасалар бакалавриатидаги 2018/2019 ўкув йилга унта тасдиқланган умумий қабул квотасининг 30 физигчага миқдорда бўлиши, сиркти ва кечки таълим бўлимларидаги ўқитиш тўлов-контракт асосида амалга оширилиши, сиркти ва кечки таълим бўлимларидаги ўқитиш қўймати тегисли бақалаврият таълим йўналлиши бўйича кундузги ўқитиш шахзали қўйматидан кам бўлмаганини

A black and white photograph of a young woman with long dark hair, wearing a light-colored lab coat, focused on looking through the eyepiece of a compound light microscope. She is seated at a desk in what appears to be a classroom or laboratory setting. In the background, two other students, also in lab coats, are visible; one is seated at a desk to her left, and another is standing further back. The room has large windows with curtains and some framed pictures or charts on the wall.

үкитүүчиларни тегишили бакалавриат таълим йўналишлари ҳамда магистратура мутахассисликлари бўйича дарс машгулотларини ўтказиши жадэти чораларини кўриш вазифалари топширилди.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг "Ойил таълим мусассаласида таълими сифатини ошириш ва уларнинг мамлакатда амалга оширилаётган кенг ўамроли ислоҳотларда фаол иштирокини таъминлаш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида" гизкори ушбу йўналишни тўпланиб қолган муаммоли масалалар ечимида муҳим ахамиятта экадиг.

ассасасида янги ғой ва ташбабуларни шакллантириш масалида “Ёш эксперрлар гурух ташкил этилади. Ҳар бир олий таълим мусассасида 1-босқич давомида саралаб олинган энг иқтидорли талабалар учун алоҳида гуруҳлар ташкил этиши, 2-босқичдан уларни ўқитишни алоҳида ўқув режа ва дастурлар асосида амалга ошириш, ушбу тоифадаги талабаларни магистратурага мақсадли қабул қилиш ва бу орқали олий таълим мусассасалари кафедралари учун малакали кадрлар тайёрлаш тизимини жорий этиши белгиланди.

Еш олим ва талабаларга ҳамда ташаббускор ғүларга мамлакатда инновацион ғоя таңылыштырылган күштеги мунисипалитеттердеги инновациялардын жөнүндөн сабактар да берилгендеги күннөң күнүнде көрсөтүлгөн болуп шарттады.

Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирилги тузилмасида кўшимча иккита штат бирлигини ажратган ҳолда Ахборот хизмати ташкил этилади ҳамда олий таълим мусассасаларида матбуот котиби давозими жонийликни.

Шунингдек, Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирлигига Ах-борот технологиялари ва коммуникацияларини ривожлантириш вазирлиги билан биргаликда бир ой муддатла олий таълим мусасасаларига халқаро илмий-техники маълумотлар базаларидан фойдаланишига шароитлар яратиш, профессор-ўқитувчиларнинг илмий

Сор жүлдөп калыптын илмий нағылайшарының халқаро миң-еңда көнт нашр этиш, республика етакчи илмий журналларининг босқичмач-босқич ююри импакт-факторга эга бўлишини таъминлаш, олий таълим тизимида бошқарув жаёнларини ахборот-коммуникация технологиялари асосида оптималлаштириши, мавжуд ахборот тизимларини интеграциялаш, таҳтилий маълумотлар тайёрлашнинг самарали тизимларин жорий этиш, абитуриентлар хужжатларини электрон шакидаги қабул қилиш тизимини босқичмач-босқич яратиш бўйича 2019 йил 1 январгача бўлган мурдатда чоратадилларни ишлаб чиқиши замонадарни юзудони.

ВАЗИРЛИКДА ҚОЗОГИСТОН ЭЛЧИСИ БИЛАН УЧРАШУВ БҮЛИБ ҮТДИ

Ахборот технологиялари ва коммуникацияларни ривожлантиш вазирлигидаги 6 июн куни Қозогистон Республикасининг Ўзбекистондаги фавкулодда ва мухтор элчиси Ерик Утембаев билан учрашув булиб үтди.

Учрашувда Ўзбекистон томони меҳмонни мамлакатимизда АҚТ соҳасини ривожлантириш бўйича амалга оширилаётган чора-тадбирлар билан яқиндан танишиди. Соҳани тараққий эттириш масаласи ҳукуматнинг дикъат-

эътиборида экани таъкидланди.

Ўз навбатида, Ерик Утембаев ҳам Қозогистон Республикасида ахборот-коммуникация технологиялари соҳасида амалга оширилаётган ишлар хусусида маълумот берди. Жумладан, кўшниларимиз томонидан "Ракамли Қозогистон" дастури қабул қилинган, унинг асосида 2018-2022 йилларда йирик лойиҳалар амалга оширилиши ҳақида маълумот берилди.

Томонлар ҳар иккага давлатнинг АҚТ соҳаси маъмур-

лари ўртасида ўрнатилган иккага томонлами яқин шериччилик истиқболи, Ўзбекистон ва Қозогистон бу йўналишдаги ҳамкорликини ривожлантиришда юқори салоҳиятга эга эканлиги қайд этилди.

Учрашув мобайнида ахборот технологияларининг турилди. Йўналишларидаги таҳриба алмашишни йўлга қўйиш, рақамли иқтисодидаги ривожлантиришда ҳар иккага давлатнинг бизнес вакилларини жалб қилишта келишиб олиндиги.

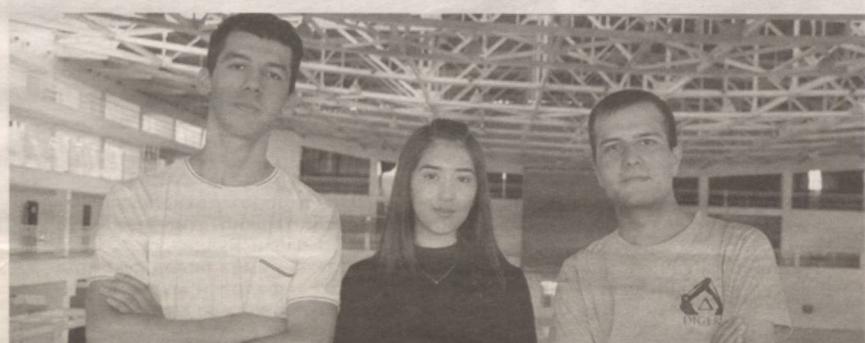
ИННОВАЦИЯ

ТАЛАБАЛАР ҲАЛИ ЎЗБЕКИСТОНДА ЖОРӢЙ ЭТИЛМАГАН ИННОВАЦИЯГА ҚЎЛ УРИШДИ

Тошкент шаҳридаги ИНХА университети (IUT)нинг бир гурӯҳ талабалари "Учувчисиз технологиялар" компаниясида меҳнат қилиб, ерни таҳдид қилиш ва прогнозлаш тизими муддунни ишлаб чиқиша устидаги ишламоқдалар, деб хабар берди университет матбуот хизмати.

Учувчисиз тизимлар эксплуатацияси бўйича "Учувчисиз технологиялар" компанияси 2017 йилнинг охирида "Ўзбекозикоқатхолдинг" ХК қошида ташкил этилган.

Компания "Птеро G1" (Россия)нинг учувчисиз авиация тизимларини қишлоқ ҳўжалиги экинлари ўлчами ва уларнинг ривожланши мониторингинни олиб бориш учун эксплуатация қўлади. Бу эса ўз вақтида картографик материалларни янгилаш ва агротехник тадбирлардаги

камчиликларни бартараф этиш имконини беради.

УУА (учувчисиз учиш аппратлари) орқали фотосуратга олиш қишлоқ ҳўжалиги ер майдонини тез ва тўғри баҳолаш имконини беради. Доимий мониторинг эса ҳосилнинг сифатини назорат қилиш ва экинлардаги ўтирилик ҳолати ва ҳосилнинг зарарларини баҳолаш имконини беради. Бу маълумотларнинг барчаси зудлик билан ёкин ҳолатидаги ўтиришга жавоб берриш, ўз вақтида қарор қабул қилиш ва натижада ердан фойдаланиш самарадорлигини оширишига ёрдам беради.

Тошкент шаҳридаги ИНХА университети талабалари Ширин Ахмедходжаева, Ҳумоюн Аминаддинов (2-босқич талаба-лари), Дилмурод Мадраҳимов (3-босқич талабаси) ва Юнус Сайдуллаев (1-босқич талабаси) "Птеро G1" УУА ёрдамида яратилган фотосуратлар асосида ер майдони ҳолатини таҳдид қилиш ва прогнозлаш тизими муддунни яратади.

Дастурни таъминот бир спектрал таҳдидини амалга ошириши ва ўсимликларнинг индекси NDVI (Normalized Difference Vegetation Index)ни хисоблаб чиқиш имконини беради.

Шавкат Қодиров, "Учувчисиз технологиялар" компанияси директори:

— Талабалар минтақамизнинг ўзига хослигини инобатга олган ҳолда жуда истиқболли йўналишни танлашади. Шуниси қуонарлики, улар ўзларининг

ахборот технологиялари соҳасидаги билимларини кўнгилочар нарсаларга эмас, балки Ўзбекистон қишлоқ ҳўжалиги соҳасини ривожлантиришга йўналтишиди. Таъкидлаш жойизи, улар амалга оширган ҳамда ошираётган ишлар инновацияни булиб, ҳали Ўзбекистонда жорӣ этилмаган.

— Мултиспектрал тасвирлар ёрдамида "RedEdge Micasense" камерасидан фойдаланган ҳолда биз майдоннинг NDVI харитасини яратади, — лейди Ҳумоюн Аминаддинов. — Кейин алгоритм заиф/ночор (сув тақчил ёки жуда кўп бўлган) жойларни аниқлашади, ўсиш самарадорлигини ошириш учун зарур чора-тадбирлар қабул қилишта ёрдам беради.

ОРОМГОҲ-2018

"АЛОҚАЧИ" ШОДЛИККА ТЎЛДИ

Мактабларда ўқишилар тугаши билан у ердаги шөвқин-сурон, болажонлар шўхлик ва шодликлари болалар ёзги оромгоҳларига кўчадиган пайт этиб келди — Ёз-2018 мавсуми бошланди.

"Ўзбектелеком" АК Тошкент шаҳар телефон тармоғи" филиали тасарруфидаги "Алоқачи" болалар оромгоҳи ҳам бугун алоқачиларини фарзандларидан 350 нафарни қабул қилиб олади. Оромгоҳ баҳаво ва сўлим гўша — Тошкент ви-

лоятининг Бўстонлиқ туманида, тоғлар бағрида жойлашган.

— Болалар учун севимли булиб қолган бу ажойиб масканни жорӣ йил мавсумига тайёрлаш ҳамда таътил даври мороқли ўтишини ташкиллаштириши мақсадидаги қурилиш, жорӣ ва тубдан таъмирилаш, ободлонлаштириши ва бошқа йўналишлар бўйича кенг кўлмали ишлар олиб борилди, — лейди филиал қасаба уюшмаси қўмитаси етакчи мутахассиси Гулнора Солиева. — Натижада ором-

гоҳ ўз мuddатida мавсумга таҳт қилиб қўйилди.

Мавсум давомидаги болаларнинг мароқли дам олишларини таъминлаш мақсадидаги сузиш ҳавzasи, футбол, баскетбол ва волейбол майдончалиари, маданий хордик чиқаришлари учун тадбирлар ўтизишига мўлжалланган эстрада майдончаси, турил тўтарак хоналари, 500ta kitob кўйилган кутубхона чироғи таъмиридан чиқарилиди. Шунингдек, 48 кишига мўлжал-

ланган ота-оналар хонаси электр жиҳозлари ва идиш-төвоклар билан, тибиёт хонаси етарили даражада дори-дармонлар билан таъминланди.

Оромгоҳда ҳар йилгидек, бу йилги мавсумда ҳам 8 июндан 1 августанга қадар белгиланган жадвал асосида тўрт навбатда, ҳар бир навбатда 350 нафардан, жами 1400 нафар болани согломлаштириш кўзда тутилган.

М.ИДРИСХЎЖАЕВА

Ойдин АХМЕДОВА: “АХБОРОТ ХАВФСИЗЛИГИ ЙЎНАЛИШИДА 500 НАФАР ТАЛАБА БИЛИМ ОЛЯПТИ”

Мұхаммад ал-Хоразмий номидаги Тошкент ахборот технологиялари университетида ахборот хавфсизлиги факультети ташкил этилганига кўп бўлгани йўқ. Ушбу факультетни очишга нималар сабаб бўлди, ўтган давр мобайнида қандай ишлар амалга оширилди? Мухбиришим билан сұхбатда факультет “Криптология ва дисcret математика” кафедраси мудири, техника фанлари номзоди Ойдин АХМЕДОВА ана шулар ҳақида гапириди.

— Ойдин Пўлатовна, мазкур факультетни ташкил этишига қандай эътиёб бор эди?

— Жамиятимиз ҳастига ахборот-коммуникация технологиялари янада кўпроқ шиддат билан кириб келаётгани сари ундан кенг кўламда ва турли мақсадларда фойдаланиш ҳажми ҳам ортиб боряпти. Шунга кўра, эртанги кунни мазкур технологияларсиз тасаввур этиб бўлмаслиги ҳар кимга аён ҳақиқат. Айниқса, интернет тармоғидан фойдаланиш кўлами тобора кенгайиб, компютер технологиялари нинг такомиллашиб, инсоният фаолиятининг барча соҳаларига чукур ва кенг маънода кириб бориши бир томондан одамлар ҳаётига катта ўзгаришлар олиб кирган бўлса, ундан турли мақсадларда фойдаланувчилар сонининг ортиб бориши натижасида ахборот-коммуникация тармоқларида айланётган ахборот хавфсизлиги таҳдид ҳам кескин ортиб боряпти. Майлумотлар базаларида ахборотни ўғираш, ахборот мазмунини эгасидан изнисиз ўзгартириш ва бузуб қўйиш, тармоқ ва серверлардан беруҳсат фойдаланиш, тармоққа тажовуз қилиш, аввал кўлга кири-

тилган узатмаларни қайта узатиш, хизматдан ёки ахборотга даҳлдорликдан бўйин товлаш, жўнатмаларни рухсат этилмаган йўллар орқали жўнатиши ҳоллари дунё миқёсида кўпаймоқда. Ахборотга бўлган бундай хавфларнинг тобора ортиб бориши натижасида ахборот алмашини жараёнларида ахборотни ҳимоялаш бутунги куннинг энг долзарб масалаларидан бири бўлиб қолди.

Ўзбекистон Республикасининг ахборот хавфсизлиги давлатнинг доимий диққат-эътиборида бўлиб келган. Шунинг учун ахборот хавфсизлиги бўйича юқори малакали кадрларни тайёрлаш борасидаги ишларни янада ривожлантириш лозим эди.

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси Раёсатининг 2016 йил 25 январдаги ўйилиши баёни билан тасдиқланган Вазирлар Маҳкамасининг 2016 йил 1 ярим йиллиги иш режаси 10-бандига мувофиқ белгиланган вазифа ижросини таъминлаши мақсадида, Ахборот технологиялари ва коммуникацияларни ривожлантириш вазирларни томонидан 2016-2017 ўкув йилидан бошлаб, ТАТУда ахборот хавфсизлиги факультети таш-

кил қилинди. Ушбу факультетни очиш масаласи Ўзбекистон Республикаси Ахборот-коммуникацияси хавфсизлиги масалалари бўйича Техник кенгашнинг мажлисида кўриб чиқилди ва 2016 йил 18 июлдаги З-сонли баён билан маъкуланди. Шу тариқа 2016-2017 ўкув йилидан бошлаб ТАТУнинг компьютер инжиниринги факултети таркибидаги “Ахборот хавфсизлиги” кафедраси ахборот хавфсизлиги факультетига ўтказилди ва мазкур факултет таркибида “Ахборот хавфсизлигини таъминлаш” ҳамда “Криптология ва дисcret математика” кафедралари ташкил қилинди.

— Айни пайтда факултетда қанча талаба таҳсил оляпти ва уларнинг соҳа корхоналари билан алоқалари қай тариқа йўлга қўйилган?

— Ҳозирги кунда факултетга шу соҳанинг жонкуярларидан бири, техника фанлари номзоди, доцент Дурданоҳон Иргашева раҳбарлик қилимоқда. Факултет яқинда ташкил этилган бўлишига қарамай, анча ютуқларга эришилди. Факултет таркибидаги кафедраларнинг “UNICON.UZ” ДУК ва Ахборот хавфсизлигини таъминлаши маркази билан ҳамкорлиги мустаҳкам йўлга қўйилган. Бугунги кунда факултетда 500 нафардан зиёд талаба билим олиб, учта мутахассислик бўйича магистрлар тайёрлантирилди. Уларнинг дипломодда ва магистрлик ишиодди амалиётлари соҳа корхоналарида ташкил этилган.

Бу эса ишлаб чиқариш ва таълим тизими интеграциялашувини ривожлантиришдаги асосий йўл ҳисобланади. Шунингдек, бакалавр ва магистрлик диссертация иши ҳимоялалири ҳам юқорида номи тилган олинган корхоналарда ташкил этилган кафедра филиалларида бўлиб ўтмоқда.

— Факултет илмий салоҳиятни оширишга ҳисса кўшаётган устоз узус музаллимлар ҳақида ҳам гапирсангиз.

— Бу борада ҳурматли устозлар — техника фанлари доктори, профессорлар Салим Фаниев ва Мажид Каимовларнинг муносаби ўрни ва улуши бор. Уларнинг илмий раҳбарлигига докторант ва тадқиқотчилар фан доктори илмий даражалари ни олиш учун диссертация

ишиларини тайёрлашаёт. Факултетнинг иқтидорли талабалари эса кафедраларда олиб борилаётган илмий тадқиқот ишлари ва лойиҳаларга жалб этилмоқда. Факултет профессор-ўқитувчилари иқтидорли талабалар учун мутахассислик фанларини инглиз тилида олиб бориши ҳам йўлга қўйганлар.

— Йоқори самарага эришида дарслекларнинг аҳамияти катта, албатта. Бу борада аҳвол қандай?

— Битириувчиларнинг билими, малака ва кўнікмаларига қўйилган талаблар мамлакатдаги ижтимоий-иқтисолий ўзгаришилар ва ахборот хавфсизлигининг интенсив ривожланишини инбатта олган ҳолда факултет профессор-ўқитувчилари томонидан шу кунгача ўнга яқин ўкув йўлга қўйилган.

— Ҳозирги кунда факултетга шу соҳанинг жонкуярларидан бири, техника фанлари номзоди, доцент Дурданоҳон Иргашева раҳбарлик қилимоқда. Факултет яқинда ташкил этилган бўлишига қарамай, анча ютуқларга эришилди. Факултет таркибидаги кафедраларнинг “UNICON.UZ” ДУК ва Ахборот хавфсизлигини таъминлаши маркази билан ҳамкорлиги мустаҳкам йўлга қўйилган. Бугунги кунда факултетда 500 нафардан зиёд талаба билим олиб, учта мутахассислик бўйича магистрлар тайёрлантирилди. Уларнинг дипломодда ва магистрлик ишиодди амалиётлари соҳа корхоналарида ташкил этилган кафедра филиалларида бўлиб ўтмоқда.

— Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 7 февралдаги “Ўзбекистон Республикасини янада ривожлантириш бўйича Ҳаракатлар стратегияси тўғрисида”ги 4947-фармойишида бешта устувор йўналишдан бири сифатидан ахборот хавфсизлигини таъминлаш бўйича ишларни жадалаштириш кўзда тутилган. Шунинг учун ахборот хавфсизлиги бўйича миллий истиқлол тоғисига содик, етарли интеллектуал салоҳиятга эга, илм-фаннынг замонавий ютуқлари асосида мустақил фикр ва мушоҳада юрита оладиган шахсларни тарбиялаш ҳамда рақобатбардош, юқори малакали кадрларни тайёрлаш бўйича кенг кўламли ишларни янада ривожлантириш асосий мақсадимизди. Бу ишларни амалга ошириши билан тажрибаси етарли, деб ўйлайман. Биздан уларни тўлиқ ишга солиш талаб этилади, холос.

— Мазмунли сұхбатингиз учун ташаккур.

Муборак МИРКАМОЛОВА
сұхбатлашы

Ахборотга бўлган хавфларнинг тобора ортиб бориши натижасида ахборот алмашини жараёнларида ахборотни ҳимоялаш бугунги куннинг энг долзарб масалаларидан бири бўлиб қолди.

ЧИРОЙ ОЧАР ЮРТИМ ЖАМОЛИ

“Электрон ҳукумат” тизимини ривожлантириш маркази томонидан ўрнатилган инфокиоск, Ucell, UMS, UzMobile, Beeline каби нуфузли компанияларнинг алоқа антенна-мачталари, USB модемлари, бошқа алоқа тизимидағи технологиялар ва кўшимча асбоб-ускуналар билан таъминланган қатор иншоотлар қишлоқ аҳли хизматида.

Мамлакатимизда амалга ошириләтган улкан бунёдкорлик ишлари натижасида аҳоли турмуш тарзи яхшилини, чекка қишлокларда яшовчи юртошларимизнинг ҳам фаровон ҳаёт кечиришлари учун қулай шароитлар яратилмоқда. Айниқса, дайримизда “Обод қишлоқ” дастурининг амалга ошириләтганиги ва бу борадаги ишларнинг жадаллик жаётга татбиқ этилаётганилиги.

Жиззах вилоятининг Дўстлик туманидаги Манақ қишлоғи бугунга келиб буткул ўзгача қиёфа қасб этган. Бутун қишлоқ, ундан хонандилардан тортиб корхона ва ташкилотлар, муассасалар, қолаверса, асосий ва ички йўллар ҳам қайтадан бунёд этилаётганилиги, коммунал хизмат турларининг энг замонавий технологиялар асосида ишга тушириләтганини нафакат манасликларни, балки барчамизни күвонтиради.

Лойиха доирасида республика ташкилотлари томонидан қишлоқ аҳолисининг турмуш даражаси ва ижтимоий мухитни яхшилашга қаратилган бир қатор ишлар амалга оширилди. Шу жумладан, Ўзбекистон Республикаси ахборот технологиялари ва коммуникацияларни ривожлантириш вазирлиги Жиззах вилояти ҳудудий бошқармаси томонидан кўрилган тезкор чоралар натижасида “Ucell” ком-

паниясининг мавжуд (2G) база станцияси жорий йилнинг феврал ойида “Манақ” ва “Наврӯз” қишлоқ фуқаролар йигиналарига модернизация қилинди ҳамда “UMS” ва “Ucell” компанияларининг шу иккала аҳоли масканларидаги 3G база станицаларида ишга туширилди. Натижада аҳолига сифатли интернет ва телефон-алоқа хизматлари кўрсатиш имкони туғилди.

Айни вақтда Манақ қишлоғига кўшимча равиша “UzMobile” филиали томонидан янги GSM стандартида 3G база станицаси ўрнатилиб, “Ўзбектелеком” акциядорлик компанияси Жиззах филиалининг оптик толали алоқа кабели орқали транспорт тармогини ташкил этиш ишлари олиб борилмоқда.

Жиззах филиали томонидан қишлоққа энг яқин уланиш нуқтасидан оптик толали алоқа линиясини ташкил этиши лойиҳаси ишлаб чиқилиб, қишлоқ марказигача 10 километрлик оптик толали алоқа кабели ўтказилди. Бундан ташқари, бир дона 96 портли “MinimSAN” ўрнатилди.

Манақнинг марказида жойлашган почта бўлими биноси ҳам “Ўзбекистон почтаси” АЖ Жиззах филиали томонидан таъмирланбди, буткул янчича кўриниш ва жозибага эга бўлди. Бўлимда аҳолига сифатли ва кулий почта хизматлари кўратилиш учун барча шароитларни яратили, янги технология ва асбоб-ускуналар билан таъминланни даражасини ошириш учун кўшимча чоратадирилди.

Шунинг билан бирга, ушбу қишлоқ фуқаролар йигинида инфокиосклар ташкил этилди. Шунингдек, қишлоқдаги мавжуд иккита мактаб ва иккита мактабгача таълим муассасаси FTTB технологияси асосида ZioNET тармогига уланди. Манақ аҳдини янада кўвонтирган салобатли. Маданий саройнда ўнта компьютер жамланмаси, принтер ва сканерлар жойлашган хоналар аҳоли хизматига шай килиб кўйилди. Аҳолининг интерактив давлат хизматларидан унумли фойдаланишлари учун қишлоқда ўрнатилган инфокиоск хизматидан ҳам барча мамнун бўлмоқда.

Давлатимиз раҳбарининг Дўстлик туманига ташрифи доирасида олиб борилаётган ишлар самараордигини янада ошириш, барча соҳаларда қилинни лозим бўлган юмушлар ва ўйл қўйилган камчиликлар борасида фикр-мулоҳазалар билдирилди. Шунга кўра,

аҳолини сифатли телекоммуникация хизматлари билан таъминлаш мақсадида барча мобили алоқа компанияларининг сифатли алоқа (3G) қамровини ташкил этиши борасида кўшимча чора-тадбирлар режаси ишлаб чиқилиб, амалга татбик этиляти.

Бугунга келиб, “Ўзбектелеком” АЖ Жиззах филиали томонидан ўрнатилган 96 портли “MSAN” курилмаси иш фолиияти натижасида худудда истиқомат қиливучи фуқароларга интернет ва IPTV хизматларидан тўлалигича фойдаланиш имконияти яратилиди. Мактаблар ва мактабгача таълим муассасаларига оптик толали алоқа линияси тортилиб, якунловчи курилмалар (ODF, Switch) ўрнатиш ва созлаш ишлари амалга оширилди.

“Электрон ҳукумат” тизими ривожлантириш маркази томонидан ўрнатилган инфокиоск, Ucell, UMS, UzMobile, Beeline каби нуфузли компанияларнинг алоқа антенна-мачталари, USB модемлари, бошқа алоқа тизимидағи технологиялар ва кўшимча асбоб-ускуналар билан таъминланган қатор иншоотлар қишлоқ аҳли хизматида.

Бир сўз билан айтганда, Манақдаги улкан бунёдкорлик ишлари ўртилизма генада фаронсонлик, янада кўркамлик, файз ва тароват бағишишлар, халқимиз турмуш даражасини яхшилаш, ижтимоий-маданий ҳаётимизни яна ҳам оширишга хизмат қиласи.

Норкул МАЪМУР,
“Хабар”нинг Жиззах вилоятидаги мухабири

ТАНЛОВ

ЁШЛАР ИТТИФОҚИ ИСТЕҶДОДЛАРИ

Марғилон шаҳридан педагогика коллежи ахборот ресурсларини ходимлари ўқитувчилар жамоаси билан ҳамкорликда ўқувчиларда китобни ва Ватанини севиш, миллий қадрияларни асрар-авайлаш, қалбан юксак ва баркамол бўлибоятига етишида китобхонлик анъаналарига содик қолиш борасида ибратли ишларни амал-

га оширишмоқда. Ҳафтанинг ҳар бешинчи куни “Китоб ва интернет”, “Китоб — билим манбаи”, “Китоб — ҳақиқий дўст”, “Китоб — ҳаётта тайёрлайди” каби мавзуларда қызғин баҳс-мунозаралар ва турли танловлар ўтказилмоқда.

Жумладан, ўтган куни “Ёшлар иттифоқи истеҷододлари” кўрик-тандови ўтказилди. Танлови

да иктидорли ўқувчилар ўзлари ёзган шеъларидан ўқиб бердилар, бадиий китоблардаги мавзуларни шарҳла бўш вақтни қандай ўтказишларини саҳна кўрнишларидан намойиш қўйдилар. Танловда иштирок этган етти нафар 1-босқич ўқувчиси ўзаро беллашишиди. Унда компьютер инжиниринг йўналиши бирин-

чи босқич 508-гурух ўқувчиси М.Абдумуҳторова голиб чиқди.

Дарс ва маънавият соатларидан ўқувчиларнинг ватанларварлик тўйусини мустаҳкам шакллантириш, истеҷододларни аниқлаш, уларни кўплаб-куватлаш мақсадида кўплаб танловлар ўтказиш аянланага айланган.

Муҳаммаджон МАҲМУДОВ

Е.БИРГЕР: "НОВАЯ ПОЧТА УЗБЕКИСТАНА ВНЕСЁТ УНИКАЛЬНЫЙ ВКЛАД В РАЗВИТИЕ ГОСУДАРСТВА"

4 июня 2018 г. собрание акционеров АО "Ўзбекистон почтаси" утвердило решение о назначении Евгения Владимировича Биргера на должность Генерального директора.

Ранее 24 мая 2018 г. министр по развитию информационных технологий и коммуникаций Республики Узбекистан Азим Ахмедхаджаев представил Евгения Биргера коллективу АО "Ўзбекистон почтаси".

Обращаясь к коллегам, министр сообщил: "Биргер Евгений Владимирович — потомственный почтовик, один из самых авторитетных специалистов в отрасли почтовой связи".

Закончил Московский электротехнический институт связи в 1982 г. кандидат экономических наук и действительный государственный советник Российской Федерации III класса.

До 1999 г. работал на руководящих должностях в почтовой индустрии, в т.ч. возглавлял производственное объединение "Посылторг".

Далее, в течение 5 лет был одним из высших руководителей федеральной почтовой связи в Российской Федерации.

Руководил подготовкой и был автором многих нормативно-правовых актов, в числе которых Федеральный закон Российской Федерации "О почтовой связи", являющийся до сих пор основой почтового законодательства на постсоветском пространстве.

В последние годы осуществлял для органов власти аналитическую и консультационную деятельность, в том числе в области формирования нормативно-правовой базы.

Евгений Владимирович в течение нескольких месяцев помогает нам в качестве консультанта. Он принимает непосредственное участие в разработке проекта постановления Президента, которое должно положить начало серьезному позитивному преобразованию в почтовой связи.

Этому было посвящено и его выступление на конференции 22 мая. Участникам конференции и гражданам Узбекистана в прямом телевидении был представлен подход к почтовой связи как к основополагающему институту, обеспечивающему выполнение важнейших государственных задач, которые не под силу никакой другой службе.

Реализация такого подхода

позволит создать мощный мультиплатформенный эффект во всех областях за счет интеграции новой почты в жизнь общества и государства, и не только многократно увеличить выручку, но и сделать ее существенным донором государственного бюджета.

Концепция содержит абсолютно новаторские подходы, особенно в части превращения почты в цифровую экосистему.

Поскольку планируемые преобразования затронут буквально все сферы жизни, их реализация потребует серьезной работы по изменению широкого спектра законодательства.

Учитывая все это, мы предложили Евгению Владимировичу как автору концепции преобразований самому возглавить этот процесс".

Завершая свое выступление, министр выразил признательность Президенту Республики за поддержку инициативы о назначении Е.Биргера.

Заместитель министра по развитию информационных технологий и коммуникаций Республики Узбекистан Даврон Исаимов подчеркнул, что Министерство и национальный оператор должны работать одной командой, что предстоит пройти путь, который другие страны, реформировавшие почтовые службы, проходили 10–15 лет, и выполнить 80% преобразований максимум за 5 лет.

Обращаясь к почтовикам Узбекистана, Е.Биргер сказал: "Принимаю это предложение со смешанными чувствами: с одной стороны, с осознанием глубины кризиса почтовой связи в республике и соответствующего бремени ответственности; с другой — с оптимизмом, вызванным доверием, оказанным на самом высоком уровне, и поддержкой концепции развития почтовой связи, которой я и мои многочисленные коллеги-почтники посвятили годы жизни".

Прежде всего, необходимо обеспечить правильное позиционирование почты в государстве и обществе. После 1991 г. было утрачено понимание ее институционального предназначения, в результате чего почта оказалась слабо интегрирована в жизнь общества и государ-

ства. Это общая проблема государства на постсоветском пространстве.

Большую роль в этом сыграло и заблуждение о том, что интернет является альтернативой или даже антагонистом почты. На самом же деле эти две всемирные коммуникационные сети сегодня вступают в процесс конвергенции и уже в недалеком будущем сольются в единую глобальную мультифункциональную коммуникационную систему. Важно подготовить национальную почту к этим переменам и создать соответствующую информационную инфраструктуру.

Еще одной актуальной задачей является определение организационно-правовой формы национальной почтовой службы. Она выполняет обязательства государства, вытекающие из Всемирной почтовой конвенции, осуществляя универсальное обслуживание с соблюдением нормативов, во всех населенных пунктах, по социально доступным и регулируемым государственным тарифам. Деятельность на таких условиях ни при каких обстоятельствах не может являться коммерческой. Поэтому форма акционерного общества для почтовой службы не является оптимальной. В принципе, это справедливо для любой страны. Даже в тех западных странах, где на волне ожиданий от коммерциализации почта была акционирована, сегодня обсуждаются острые вопросы выживания. Но в благополучных странах, где правовая и экономическая системы формируют поток в сотни отправлений на душу населения в год, положение почты еще относительно стабильное. А в странах, например, постсоветского пространства, где такой поток составляет от единиц до трех десятков отправлений на душу населения, финансовое состояние почты не позволяет ей выполнять свои обязательства в полной мере.

Несмотря на то, что национальный оператор не является субъектом законодательной инициативы, нам предстоит принять участие в колоссальной работе в части формирования нового законодательства и не только о почтовой связи, но и о телекоммуникациях, электрон-

ном документообороте, государственно-частном партнерстве и целого ряда иных законов.

Старт этому процессу должен дать упомянутое министром постановление Президента, над которым мы последнее время напряженно работаем. Это постановление предусматривает и срочные антикризисные меры, в том числе по улучшению положения работников почты.

Создание достойных условий труда для почтовиков является одной из первостепенных задач. Без достижения уровня конкурентной зарплаты даже самые грандиозные планы выполнять будет не с кем. Очень важно, что еще не утрачены почтовые традиции, и что почта Узбекистана никогда не избавлялась от своих профессионалов, чего не удалось избежать многим странам бывшего СССР.

Почтовики всегда были особой корпоративной общностью. Это трудно объяснить представителям других профессий, но раньше мы могли сказать, что люди на почте не просто работают, они живут ею. Рассчитываю на вашу поддержку, чтобы вместе воссоздать уважение к почтовой профессии и поднять социальный статус почтового служащего.

Предстоит большая работа, и легких решений нет. Но и результат будет соответствующий: государство и общество обретут важнейший административно-правовой, социально-политический и экономический ресурс, которым они сегодня не только не пользуются, но даже не подозревают о его существовании.

Сегодня в республике для достижения этого результата существуют благоприятные условия: нацеленность руководства на прорывное развитие, активное и неравнодушное население, министр, который уделяет внимание даже большему вниманию, чем другим вверенным ему предприятиям.

Я знаю, что нужно делать, и не без оснований надеюсь, что новая почта Узбекистана будет не просто успешной инфраструктурой, а внесет свой уникальный вклад в институциональное развитие государства".

Концепция содержит абсолютно новаторские подходы, особенно в части превращения почты в цифровую экосистему.

БОЛАЛАРГА БЕРИНГ ДУНЁНИ

МЕХРИБОНЛИК УЙИГА СОВФА

Ўзбекистон ахборот технологиялари ва оммавий коммуникация ходимлари касаба уюшмаси Республика кенгаши раиси ўринбосари А.Аҳмедов ҳамда ёшлар масалалари бўйича раис маслаҳатчиси М.Хайдаровлар Халқаро болаларни ҳимоя қилиши куни муносабати билан Тошкент вилоятининг Бўка туманида жойлашган 15-Мехрибонлик уйига ташриф буориши.

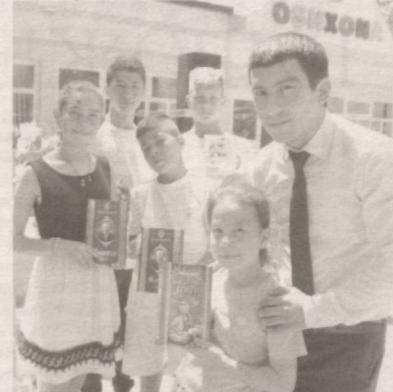
Мехрибонлик уйига ташкил этилган тантанали тадбирида А.Аҳмедов болажонларни байрам билан табриклаб, уларга савимий тилакларини иззор қилди. Кенгаш номидан Мехрибонлик уйига кутубхонасига болалар учун энг қадрли совфа — қарийб икки

миллионлик турли бадиий китоблар ҳамда канцелерия молларини тақдим этди.

— Соваларимизни топширар эканмиз, беғубор ўғил-қизлар кўзидағи қувончи кўриб, қалбимиз яшина кетди, — деди М.Хайдаров.

— Болажонларга, айниҳа, бу каби Мехрибонлик уйлари тарбияланувчиларига қанча меҳр кўрсатсан, шунчак оз. Ёшларни маънавий-ахлоқий тарбиялашда, уларни турли мағкуравий хуружлардан ҳимоя қилиши ҳамда миллий қадриятларни улар онгига сингдириша касаба уюшмалари ҳаракатлари доимиий булади.

Усмонжон Йўлдошев,
"Xabar" мухбири

ҲАРБИЙЛАР ФАРЗАНДЛАРИ УЧУН
ОЧИҚ ЭШИКЛАР КУНИ

Махсус авария-тиклиш бошқармаси (15361-ҳарбий қисм)да 1 июн — Халқаро болаларни ҳимоя қилиши куни муносабати билан бошқарма ҳарбий таркиби ва ишчи-хизматчилари фарзандлари учун очик эшиклар куни ўтказилиб, китоб ярмаркаси ташкил этилди.

Ҳарбийлар тадбирга aloхида тайёрларлик кўриши. Бошқарма ҳудудида ўрнатилган батутда болажонлар мазза қилиб яйраши, эртак қаҳрамонларининг чиқишилари эса уларга янада катта қувонг бағишилади. Шунингдек, болажонлар саф майдонидаги ҳарбий хизматчиларнинг кўргазмали чиқишилари ва ҳарбий алоқа-автомобил техникалари кўргазмасини ҳайрат билан томоша қилишиди.

Ўз мухбири

Шундан сўнг болажонларни соғлом ва мард бўлишига ўналтириши, улар қалбидаги Ватанга содиқлик туйгуларини шакллантириша қаратилган "Жалолиддин баҳодирлари" спорт ўйинлари ташкил этилди. Унда кўргазмали чиқишилар, тирдан отиш бўйича машғулотлар ўтказилиди. Тадбир сўнгидаги фаоллар заридаги мусобака галибларини тақдирлаш маросими ва бошқарманинг "Импулс" ҳарбий ансамбли ижросидаги концерт ташкил этилди.

Бу каби тадбирилар бошқарма ҳарбийлари ва ишчи-хизматчилари фарзандларининг маънавий эҳтиёжларини таъминлаш, уларнинг завқ-шавққа тўла болалигининг бир куни янада мазмунли ўтишига хизмат қилилади.

Сержант Суннат НАЖИМОВ олган сурат.

БОЛАНИНГ БЕГОНАСИ БЎЛМАЙДИ

Уйидирки, Аҳмад Фарғоний номидаги вилоят ахборот-кутубхона маркази билан "Ўзбекистон почтаси" АЖ филиаллари маънавий-маърифий ишларда ўзаро ҳамкорликда фойлият олиб борилаётган ёшлар маънавиятини юксалтиришга хизмат қилимокда.

1 июн — Халқаро болаларни ҳимоя қилиши кунига атаб вилоят АКМда Фарғона шаҳар ичкни ишлар бўлуми вояги етмаганлар ва ёшлар ўртасида ҳукуқбузарликларнинг оддини олиши бўлинмаси бошлиги Эркинжон Нишонов билан бўлган учрашув ҳам ана шу мақсадда ташкил этилди. Зотан, ёшлар ҳаётida ҳукуқий тарбия фоят долзарб масала бўлиб турибди. Таассусларким, бაъзи ёшлар ўз ҳукуқ ва бурчлари ҳақида ташунчага эга эмас. Айнан шунинг учун ҳам

жиноят кўчасига кириб қолаётган, билим олиш, имкониятлари иктидорини кашф этиб, ривожлантириши зарур бўлган олтин даврини панжара ортида ўтказётган болалар борлиги аччиқ ҳақиқат.

— Бу йил ўтган беш ой мобайнида вояга етмаганлар ўртасида энг оғир жинояти шаҳардаги 6-мактаб ўқувчиси 16 ёшли Н.Н. содир этилди, — деди Э.Нисонов. — У тунги соат 2.30да таксичига фалон жойга олиб бориб кўйинг, дей орқа ўринидикда ўтирган. Корону кўчага етгач, ўтқир тигли темир билан ҳайдовчининг бўйини бер неча марта урган. Таксичи бир амаллаб эшикни очиб, ўзини ерга ташлаган. У ҳозир шифохонада реанимация бўлимида ётибди. Кўлга олинган ўсмур саволларга "Кўпдан шу ишни қилишида" ўтиб кетишига виждансилик, жиноят, деб қарайлик. Зотан, у бир жиноят содир этиб қўйса, зарар ҳаммага барабар тегиси мумкин, бугун бўлмаса, эртага жабр

да ҳам машина, менда ҳам планшет бўлишини орзу қиласадим" деб жавоб қайтарган. Отаси йўқ, онаси билан шаҳарда ижара яшаб келаётган боланинг тарбия кўргамаганлиги саволларга жавобларидан ҳам очик қўриниб турибди. Онасининг ўзи тарбияга муҳтоҳ бўлгач, нима учун маҳалла-кўй, мактаб психологи, раҳбарияти хушёрлик қилимади? Бундай "Нима учун?" деган саволлар кўп. Кимдандир ётишиб, бир акъли сўз, насиҳат эшитганда эди, бола бу даражада тубанлик боткогига ботиб кетмасди. Азизлар маҳалладаги болаларга, кўчадаги болаларга ҳаммамиз масъулмиз. Унинг хатти-ҳаракатларини кўриб-кўрмасликка олиб ўтиб кетишига виждансилик, жиноят, деб қарайлик. Зотан, у бир жиноят содир этиб қўйса, зарар ҳаммага барабар тегиси мумкин, бугун бўлмаса, эртага жабр

кўриб қолишимиз ёч гап эмас. Тадбир иштирокчиларда катта таассусрот қолдириди. Жумладан, поча ходими, ҳаммира Канизахон Исоилова ўз таасусротини шундай баён этилди:

— Мен ўтган йилги "Жинояти бўлуб туйлимайдилар" маънавий-маърифий тадбирида ҳам иштирок этган эдим. Унда 2017 йилнинг тўрт ойи таҳлили ва хуносаси билан таниширилиб, асосан, фарзандлари жиноят содир этган кимсалар ота-оналиқ бурчини ҳис этиши нари турсин, бу ҳақда бирон марта бош қотириб кўргаманлари таъкиданланган эди. Чиндан ҳам соғлом оиласа камолта етётган бола ҳукуқбузарлик қилимайди, оиласи, қариндош-урулари шаънини пок сақлайди.

Ҳафиза САЛЯҲОВА,
"Xabar"ning Фарғона вилоятидаги мухбири

РАҚАМЛИ ТЕЛЕВИДЕНИЕ: РИВОЖЛАНИШДА ЯНГИ БОСҚИЧ

◀ 1-бет.

Ўзбекистонда рақамли телевиденини жорий этиш бошқичлари

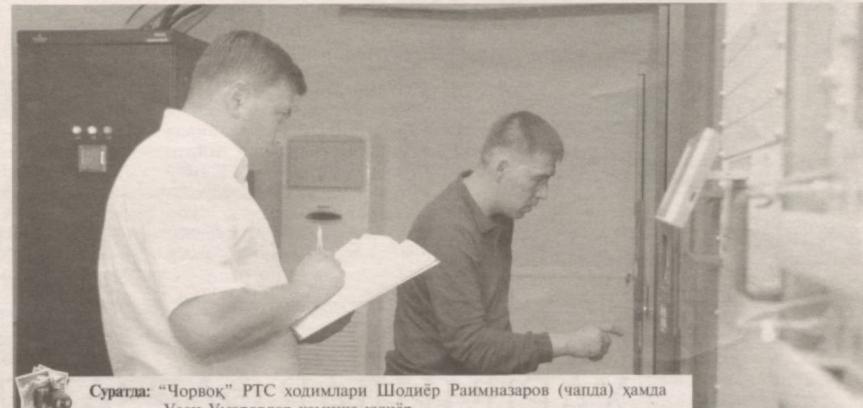
Ўзбекистон МДХ мамлакаттаги орасида биринчилардан бўлиб, 2007 йилдан рақамли телевиденини ўтишини бошлади. Тошкент ва Бухорода ер усти рақамли телевидение тажриба зонасининг ташкил этилиши янги турдаги телекўсатувларга бошқичмабосқич ўтишини бошлади берди.

2008 йилнинг сентябринда “РРТМ” ДУКда Тошкент ва Бухоро шаҳарларида рақамли телевидение ускуналарини синовдан ўтказилишилари ташкиллаштирилди. 2009 йил октябр ойидан бошлади, Тошкент ва Бухоро шаҳарларида “Ўзбекистон”, “Ёшлилар”, “Тошкент”, “Спорт” каби тўртта давлат дастурларидан жамланган дастурлий пакет трансляцияси бўйича ахолига рақамли телевидение хизматлари кўрсатила бошланди. 2010 йил 16 июнда Тошкент шаҳрида DVB-T стандартидаги рақамли телевидение тармоғини япониянинг 25ta бўлган бўлса, 2010 йил 18 деқабрда бу кўрсаткич 36тага кўпайди. 2010 йил сентябридан бошлаб Самарқанд шаҳрида ҳам рақамли телевидение ускуналарини синовдан ўтказилишилари ташкиллаштирилди.

2011 йил март-апрел ойларida Урганч ва Нукус шаҳарларидаги радиотелевизион стансияларда мутахассисларимиз томонидан Германиянинг Rohde & Schwarz компаниясида ишлаб чиқарилган рақамли телевизионни импорт шартномаси имзоланди.

2011 йил июл-август ойларida Андикон ва Одамтош РТС-ларига “Inversor Technologies SA” компанияси билан тузилган шартнома бўйича “NEC” (Япония) компаниясининг иккита янги рақамли телевизионни олиб келинди ва ўрнатиди.

2011 йил 29 ноябр кунни Ўзбекистон Республикаси Конституциясининг 19 йилнинг байрами арафасида тантанали равишда МДХ давлатлари ичидан биринчи бўлиб HD форматдаги (юқори сифатли телевидение)

Суратда: “Чорвок” РТС ходимлари Шодиёр Раимназаров (чапда) ҳамда Усен Умаровлар ҳамиша ҳушёр.

“UzHD” телеканали эфирга узатила бошланди.

Рақамли телевидениега босқичма-бошқич ўтиш жараёнида республикада рақамли телевидение тармоғини ривожлантириш учун Япония халқаро ҳамкорлик банки ва Япониянинг бошқа тижорат банклари томонидан умумий қиймат 92 млн. АҚШ доллари миқдорида имтиёзли кредитлар ажратилиди.

2014 йилнинг 27 сентябринда “Uzimpeksaloqa” МЧЖ ва Япониянинг “Ogawa Seiki Co Ltd” компанияси ўтасида рақамли курилмаларни келтириш бўйича импорт шартномаси имзоланди.

Шартнома асосида NEC ва Rohde & Schwarz компанияларидан ишлаб чиқарилган 90га яқин юқори кувватли ва 400га яқин юқори кувватли тармоғига рақамли теледастурларни узатиш ва қабул қилиш курилмалари комплекси ўрнатилиб, мамлакатимиз мустақиллигининг 26 йиллиги байрами арафасида ишга туширилди. Инвестиция лойиҳалари асосида олиб борилган ишлар натижасида, республиканинг барча ахоли яшаш масканларига 86 комплект юқори кувватли, 348 комплект кам кувватли рақамли телевизионни ўрнатилиб, ишга туширилди ҳамда 2017 йил якунга келиб, ахолининг рақамли теледастурлар билан таъминлашни қарорни 100 фойзга етказилди. Бугунги кунда, ҳатто энг чекка қўшилоларда ҳам рақамли телевидение сигналлари мавжуд.

Вазифаларни амалга ошириш жараёни

2016 йил мамлакатимиз мустақиллигининг 25 йиллик байрами арафасида жами 13та DVB-T стандартидаги рақамли телевизионни тест таркибида ишга туширилди ҳамда очик тўплам таркибида давлат телерадиодастурларини эфирга уза-

тиш таъминланди.

2016 йил ноябр-декабр ойларида DVB-T2 стандартидаги рақамли узаттичлар орқали очик тўплам таркибида давлат телерадиодастурларининг узаттилиши ўйга кўйилди ва бунинг натижасида республика ахолисини рақамли телевидение дастурлари билан таъминлаш қарорни 88 фоизга, 2017 йилнинг биринчи чорагиди энг фойзга етказилиди.

Рақамли телевидениега ўтишининг иккичи бошқичида Тошкент телеминорасида сунъий ўйлдош алоқа тармоғига рақамли теледастурларни узатиш ва қабул қилиш курилмалари комплекси ўрнатилиб, мамлакатимиз мустақиллигининг 26 йиллиги байрами арафасида ишга туширилди. Инвестиция лойиҳалари асосида олиб борилган ишлар натижасида, республиканинг барча ахоли яшаш масканларига 86 комплект юқори кувватли, 348 комплект кам кувватли рақамли телевизионни ўрнатилиб, ишга туширилди ҳамда 2017 йил якунга келиб, ахолининг рақамли теледастурлар билан таъминлашни қарорни 100 фойзга етказилди. Бугунги кунда, ҳатто энг чекка қўшилоларда ҳам рақамли телевидение сигналлари мавжуд.

Бир мақсад ўйлида

Республикада рақамли телевидениени жорий этиши ишларида “РРТМ” ДУК раҳбарияти ташаббуси, тавсиялари асосида корхонанинг барча ходимлари биргагина бир ёқдан бош чиқарган ҳолда ҳаракат қилишиди. Айнинча, техник эксплуатация ва қўллаб-куватлаш, моддий-техник таъминот, инвестиция лойиҳалари ва капитал курилиши, рақамли телевидение тармоқларини бошқариш, жисмоний ва юридик шахсларнинг мурожаатлари билан ишлар каби хизматлар, техник ишлаб чиқариш лабораторияси, бухгалтерия бўлими ҳамда ҳудудий радиотелевизион марказлари мутахассисларининг хизматлари салмоқлиди.

Инвестиция лойиҳалари асосида келтирилган замонавий курилма ва ускуналар ишга туширилди. Суратда: “Чорвок” РТС ходимлари Шодиёр Раимназаров (чапда) ҳамда Усен Умаровлар ҳамиша ҳушёр.

ширилгандан сўнг, уларга хизмат кўрсатиш, эксплуатациясини таъминлаш учун лойиҳа доирасида корхона мутахассислари хорижий компанияларда ўқитилди, курилмалар ишлаб чиқарилган заводларда малака ошириши, курилмаларни завод синовларидан ўтказилиши жараёнларидан иштирок этишиди.

Шунингдек, жойларда техник курилмаларга хизмат кўрсатувчи ходимларни янги рақамли тизим бўйича ўқитиш мақсадида корхона қошида Ўкув маркази ҳамда ўкув курслари ташкил этилиб, мутахассисларнинг билим-кўнникларни мунтазам ошириб борилатири.

Сигнал транспорт телекоммуникация тармоқлари орқали узатилиди ва уларга зарар етган ҳолларда, захира линиялари, албатта, ишга туширилди. Яни, юқори кувватли рақамли телевизионни тест таркибида ишга туширилди ҳамда 2017 йил якунга келиб, ахолининг рақамли теледастурлар билан таъминлашни қарорни 100 фойзга етказилди. Бугунги кунда, ҳатто энг чекка қўшилоларда ҳам рақамли телевидение сигналлари мавжуд.

“Радиоалоқа, радиоэшиттириш ва телевидение маркази” давлат унитар корхонаси Тошкент шаҳри, республикамиз вилоятлари ва Коракалпогистон республикасида жойлашган 9ta ҳудудий филиал – радиотелевизион узатиш марказларини ўз ичига олган. Корхонамизда бугунги кунда 1100 нафардан ортиқ ходим фаолиятни юрититпи.

“РРТМ” ДУК раҳбарияти ташаббуси билан корхона ISO 9001:2015 халқаро сифат бошқаруви тамойилларини жорий этиши ишлари олиб борилди ҳамда сертификатлаштирилди. Сифат менежменти тизимининг жорий этилиши кўрсатиладиган хизматлар халқаро сифат талаблари ва халқаро стандартларга жавоб беради, уларнинг хизматларини базорида муносаб рол ўйнаб, келгусида кўрсатиладиган хизматлар сифати учун кафолат бўлиб хизмат килипти.

Махмуд ТУРҒУНОВ,
корхона техник директори

**2018 йил
“РРТМ” ДУК
моддий-техник
базасини мус-
таҳкамлаш
мақсадида янги
русумдаги авто-
транспорт воси-
талари харид
қилинниб, ҳуду-
дий радиотелеу-
затиши марказ-
ларига топши-
рилди.**

ТОГЛАР БАФРИДАН ТҮЛҚИНЛАР УЗАТИБ...

Бугунги
репортажимиз
Тошкент
вилоятининг
Бўstonлик
тумани төф
чўққисида
жойлашган
"Чорвоқ"
радио-
телевидение
узатиш
станциясининг
касбига
фидойи
алоқачилари
ҳақида

Телевизор ҳаётимизнинг бир бўлгига айланниб қолган. Ишдан келишимиз билан унинг мурватини бураймиз ва истаган каналимизда ўзимизга ёқсан кўрсатувларни томоша қиласиз. Телевизорни томоша қиласиз уни бизга сифатли узатиш учун бор билим ва иқтидорини ишга солиб меҳнат қилаётган кишилар ҳақида ўйлаб ҳам кўрмаймиз. Ваҳоланики, уларнинг синчковлиги ва ҳамиша хушёрги, фидойилиги сабаб бизга республикализм ва дунё янгиликларидан хабардор бўлиши, турли кўнгилочар кўрсатувларни томоша қилишдек ажойиб имконият яратилияпти.

Бугунги репортажимиз Тошкент вилоятининг Бўstonлик тумани төф чўққисида жойлашган "Чорвоқ" радиотелевидение узатиш станциясининг касбига фидойи алоқачилари ҳақида.

... "Тошкент" радиотелеузатиш маркази директорининг биринчи ўринбосари Азиз Абдуқодиров чамроҳлигидаги "Чорвоқ" РТС жой-

Суратда: "Чорвоқ" РТС етакчи муҳандиси Болисбек Шакатаев иш устида.

лашган Бўstonлик туманига қараб йўл олдик. Машинамиз Бўstonлик туманига яқинлашгач, беғубор төғ ҳавоси юзларимизга уришиб, нафас олиш сенгилашгандай буди, гўё. Атроф ям-яшил, онда-сонда қизғаллоқлар шамолда майнин тебариниб, кўзларни кувнатади. Турли дала гуллари чаман бўлиб очилган.

Фазалкентдан Қоранқул қиши-

логи томон бурилдик, сўнгра Чорвоқ қишлоғи бошланди. Йўлнимиз борган сари юқорилари.

— Радиостанциямиз Чорвоқ ҳамда Сижжак қишлоқлари оравигидаги худудда — тог чўққисида жойлашган, — дейди Азиз Абдуқодиров. — Яна озигина юрсан, етиб борамиз.

Машинанинг юқорига юриши бироз кийинлашди ва беш дақиқа ўтар-ўтмас биз йўлдан чапта бурилдик. Кўркам бино ховлисидаги қуюқ дараҳтлар ичилда 35 метрли маҷта кўкка бўйлуб қўзиг турар, бино ичидаги кабеллар унга уланади, уларни мухофазалаш чораси ҳам кўрилган, ҳовлида ёнгиннинг олдини олиш мақсадида тайёрланган сув тўла ҳовуз. Ҳовлининг буш жойларига гулурайхонлар экилиди.

Бизни радиотелеузатиш станцияси етакчи муҳандиси Болисбек Шакатаев кутиб олиб, ичкарига бошлади. Қираверишида бир неча жуфт пойабзалига кўзимиз тушди. Қалин полос тўшалган озода коридорда биз ҳам оёқ, кийимларимизни қолдирдик. Болисбек бизга хоналарни кўрсата бошлади. Коридордан ўнг томонда ходимлар учун ётқоҳонаси, ошхона, ювилиш ҳонаси жойлашган экан. Тўргида оператор иш жойи. Қираверишида кенг экранли телевизорлар, бурчаклари маҳсус тайёрланган мосламада ҳона гуллари барқ уриб ўсяпти. Электромеханиклардан Мухан Нодирбеков, Усен Умаров ҳамда электромонтёр Шодиёр Раминазаровлар синчковлик билан экранларни кузатишти. Мақсал тасвирида тиникликка эришиш. Рақамли телевиденинг биринчи талаби ҳам шу, аслида.

— Бу хонада аппаратуралари миз жойлашган, — деди Болисбек бизни ичкариги хонага бошлиб, мана бу "Rohde&Schwarz 48k" аппарати. Бу орқали рақамли телевидение тўлқинлари, "NEC 47k" леб номланувчи мана бу аппарат орқали эса давлат телеканаллари тўлқинлари тарқалади. Станциямиз ўтган асрнинг 70-йилларидаги курилган бўлиб, бу замонавий жиҳозлар 2016 ийли ўтнаганди. Бу ердаги РТСдан ташқари Пском, Такаёнғоқ, Тепар, Курдуптор, Палванак, Сижжак, Баладала, Янгикўргон, Чимён, Хумсон, Оқтош, Шахшам, Қаромозор қишлоқларида камкуватли станцияларимиз ҳам бор. Бу станцияларимиз ҳар бирда кузатувчи ходимларимиз меҳнат қилишади. Мабодо, бирор камчилик бўлса, бориб созлаб берамиз.

РТСимизда олти нафар алоқа ходими иккни гурух бўлинган ҳолда, ҳар бир гурух ҳафта давомида шу ерда навбатчилик қилишади. Кейинги ҳафтада Ҳайитбой Пирманов, Абдумажид Эргашев, Тўлқин Калмуротовлар келишади. Кўриб турганингиздай ходимларнинг унумли меҳнат қилишлари учун ҳамма шароит тартилган. Биз рақамли телерадиоканалларни юқори тиникликда узататганимиздан, шу орқали элга маърифат тарқатишларни зэгу ишга оз бўлса-да, ҳиссасимиз қўшилаёттанидан баҳтиёмириз.

Биз тоғлар бағрида яшаб, меҳнат қилиб, эл хизматига камарбаста бўлаётган бу самимий, меҳнатсевар алоқачиларга мустаҳкам соғлиқ, ишларда ютуқлар тилаб, хайрлашдик.

Муборак МИРКАМОЛОВА,
"Хабар" мұхбира

Суратда: навбатчи электромеханик Мухан Назарбеков.

Ўзбекистон телекоммуникация тармомининг жадал суръатлар билан ўсиб бориши мазкур бозорнинг катта ҳажмда эканлигидан далолат беради. Сўнгти бир неча йилларда ўзбекистонда телекоммуникация хизматларини тақдим этиш соҳасида вазият асосан ижобий томонга ўзгариб боряти: оптик толали тармоқ доирасини кенгайтиришин давом эттириши билан бир қаторда, ҳар бир худуддаги маҳаллий алоқа операторлари сонининг жуда тез ортиши учун кулаги шарт-шароит яратилмоқда.

ИНВЕСТИЦИОН ФАОЛИЯТ ВА РИВОЖЛАНИШНИНГ АСОСИЙ ЙЎНАЛИШЛАРИ

Замонавий ахборот технологияларини амалиётга татбиқ қилишнинг иктисодий томонларига эътибор қаратадиган булсан, бошқарувнинг барча поғоналарида қабул қилинадиган қарорлар самараордигини ошириш миллий иктисодиётни ривожлантиришинг асосий кўрсаткичларни нафқат ўсимишни тъминалайди, балки аҳоли турмуш даражасини ошириш, янги иш ўринларини яратиш, ишлаб чиқаришни ривожлантиришга ижара бериш, барча турдаги товушли алоқа ва маълумотлар узатиш, интернет, видеоконференциялока, CDMA стандарти асосидаги мобил алоқа каби хизматларни кўрсатиб келияпти. Шунингдек, компания сўнгти йилларда мунтазам равишда телефон стансияларни ва алоқа магистрал линиялари асосий қисмини модернизациялашиб, ўз тармоғи технологик имкониятларини жиддий мустаҳкамлаб, овозди ва пакетли коммутация ҳалқаро багламаларини модернизациялашиб, таъсириши ва имкониятларини кенгайтириш ишларини амалга оширимоқда.

"Ўзбектелеком" АК телекоммуникация хизматларини кўрсатувчи энг ийрик оператор бўлиб, бутунги кунда Республикада ўзининг замонавий технологияларни асосида барпо этилган телекоммуникация тармоғидан фойдаланиши орқали тургун ва мобил, ҳалқаро ва шаҳарлараро алоқа, операторлар ҳамда интернет провайдерлари учун каналларни ижара бериш, барча турдаги товушли алоқа ва маълумотлар узатиш, интернет, видеоконференциялока, CDMA стандарти асосидаги мобил алоқа каби хизматларни кўрсатиб келияпти. Шунингдек, компания сўнгти йилларда мунтазам равишда телефон стансияларни ва алоқа магистрал линиялари асосий қисмини модернизациялашиб, ўз тармоғи технологик имкониятларини жиддий мустаҳкамлаб, овозди ва пакетли коммутация ҳалқаро багламаларини модернизациялашиб, таъсириши ва имкониятларини кенгайтириш ишларини амалга оширимоқда.

"Ўзбектелеком" АК алоқа операторлари тармоқларига тўтидан-тўрги ҳалқаро чиқишиларга эга бўлиб, чет эл операторларига трафик транзити бўйича ҳалқаро операторлар ва компаниялар билан ўзаро ҳамкорлик қиласи, дебрии исталган сиғимда ҳалқаро рақамли каналларни ижарага беради. Компания 17та давлатнинг 25да ортиқ операторларига билан ҳалқаро телефон каналларни ташкиллаштирган, ҳалқаро операторлар билан телефон трафик алмашуви тўргта Ҳалқаро коммутация маркази (ХКМ), Ўзбекистон Республикасида фаолият кўрсататиган интернет провайдерларга ҳалқаро интэрнет тармоғига узаниши хизматлари Ҳалқаро пакетли коммутация маркази (ХПКМ) орқали амалга оширилмоқда.

Бутунги кунда компаниянинг асосий мақсади мижозлар (юридик ва жисмоний шахслар, давлат бошқарув органдари ва бошқалар)нинг телекоммуникация хизматларига бўлган талабларни тўла қондириш, компания рақобатбардошлигини ошириш мақсадида телекоммуникация тармоқларини барқарор ривожлантириш, модернизациялаш ва ривожлантириши учун илғор технологияларни жалб қилиш, янги хизмат турларини жорий этиши ва шу орқали даромадларни кўнгайтириши ва софвойдане максималлаштириш ҳисобланади.

Компаниянинг сўнгти йилларига молиявий ҳисобот кўрсаткичлари таҳлил қилинганида, унинг даромадлари ортиг бораёттандилгини кўришимиз мумкин. Шунингдек, компания

харажатлари ҳам мутаносиб равишда ошиб бормоқда. "Ўзбектелеком" АКнинг даромадлари, харажатлари ва бунинг натижасида олинган соғ фойдасини 1-расм орқали ҳам кўришимиз мумкин.

Юқоридаги маълумотлардан кўришимиз мумкинки, "Ўзбектелеком" АКнинг даромадлари 2016 йилда 1022,0 млрд. сўмни ташкил этиб, 2015 йилга нисбатан 15,4 фоизга, 2010 йилга нисбатан эса уч баробар ошган, харажатлари эса 2016 йилда 944,5 млрд сўм бўлиб, оддинги йилга нисбатан 12 фоизга ортган.

Компания даромадларининг асосий қисмини ҳалқаро алоқалар экспорти, маҳаллий телефон алоқаси, маълумот узатиш, ҳалқаро ва шаҳарлараро сўзлашувлар, мобил алоқа, интернет хизматлари ва бошқалар ташкил этиди. Харажатларининг асосий ва каттоғи ҳисоблашади, шунингдек, иш ҳақи ва унга тенглashingтирилган солиқларга, импорт хизматларни учун тўловлар, ўрнатилиган асбоб-ускуналарнинг эскириши ҳисобига, молиявий фаолият харажатлари, ҳомийлик ёрдамлари ва бошқа харажатларга бўлиниди.

Мижозларнинг телекоммуникация хизматларига бўлган талабларни тўла қондириш, компания рақобатбардошлигини ошириш мақсадида телекоммуникация тармоқларини барқарор ривожлантириш, модернизациялаш ва ривожлантириши учун илғор технологияларни жалб қилиш, янги хизмат турларини жорий этиши ва шу орқали даромадларни кўнгайтириши ва софвойдане максималлаштириш ҳисобланади.

"Ўзбектелеком" АК инвестиция фаолияти тенденцияси ўзгарувчи трендга эга. Инвестицияларнинг режалаштирилиши ва ўзлаштирилиши ўзбекистон Республикаси Президенти, ҳукумати, Ахборот технологиялари ва коммуникацияларни ривожлантириш вазирларига томонидан компания олидига қўйилувчи вазифа топшириклар, шунингдек, компаниянинг ўзи иш режаларига боғлиқ тарзда йил сайнинг ўзгариб туради. Компаниянинг сўнгти йилларда ўзлаштириган капитал маблағлари миқдори 2-

расмда келтирилган.

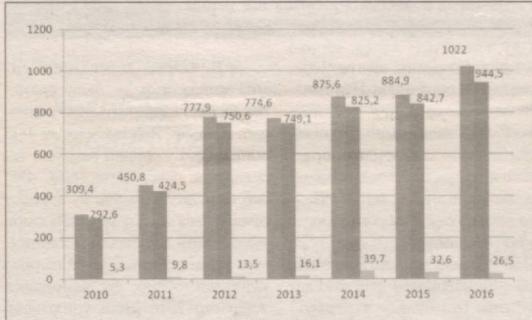
"Ўзбектелеком" АКда интернет ва маълумотларни узатиш тармоғидан фойдаланиш учун компания филиаллари томонидан xDSL ва RadioEthernet технологияларини кўллашган ҳолда ажратилган линия на Dual-UP орқали уланни амалга ошириб борилмоқда. Компания маълумотни узатиш тармоғи хизматлари туркумидан интернет тармоғидан фойдаланиш, электрон почта, VPN, видеоконференциялока, корпоратив тармоқларни ишлаб чиқиши ва куриш каби хизматларини ўрин олган.

Ҳалқаро товушли алоқа VoIP шлюзи орқали олдиндан тўла надиган карточкалар ёрдамида ҳам ҳалқаро телефон алоқаси ва интернет хизматлари тақдим этилмоқда. Компания иккита ҳалқаро коммутация маркази орқали анъанавий алоқа соҳасидаги 20дан ортиқ ҳалқаро операторлар билан ҳамкорлик риштасириши йўлга кўйган ва улар орқали ҳалқаро алоқа хизматларини кўрсатиб келади.

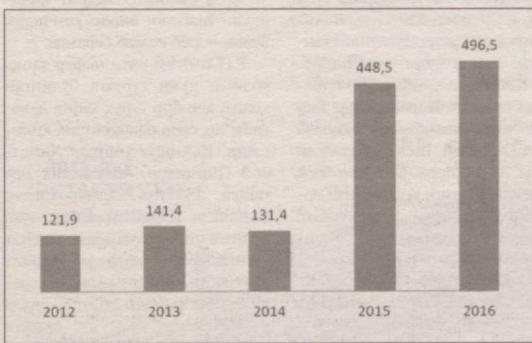
2016 йилда провайдерларга кулийлик яратиш мақсадида тарифлар 12 марта туширилган ва 2017 йилнинг мартағига келиб, 76,61 АҚШ доллари гача пасайтирилган. Бироқ мазкур масала бўйича тариф режалари АҚШ доллари миқдорига болганган айрим интернет провайдерларни оқлаб бўлмайди. 2012 йилдан берি салқам интернет 6,6 баробар арzonлашган бўлса ҳам чакана интернет нархларини арzonлаштираган провайдерлар ҳам бор. Бу провайдерлар вақти келиб нарх ва рақобат таъсирида ўз ўрнини бошқаларга бўшиб берисига мажбур бўладилар.

Юқоридаги маълумотлар таҳлили натижасида хулоса қилишимиз мумкинки, "Ўзбектелеком" АК миллий алоқа оператори молиявий фаолият натижаларининг йил сайнинг яхшилини борилаётгани компанияда сўнгти йилларда олий борилаётгани тўғри инвестицион фаолиятдан далолат беради.

Иззатбек НУРДИНОВ,
Ўзбекистон Республикаси
Банк-молия академияси
тингловчиси

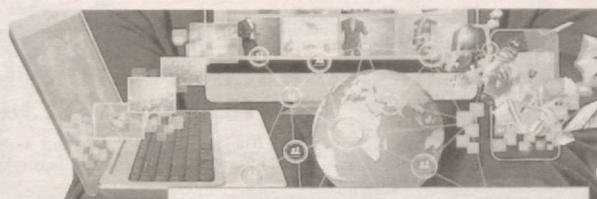
1-расм. Компаниянинг асосий молиявий кўрсаткичларини амалиётга тасдиқлашадиган маблағларини миқдори (млрд. сўм).

2-расм. Компаниянинг сўнгти йиллар давомидаги ўзлаштириган капитал маблағларини миқдори (млрд. сўм).

КОМПЮТЕР ВА ИНТЕРНЕТ САБОҚЛАРИ

Мавзуу доираасида

Пароллар, қызметтер ва хис-түйү

"Фойдаланувчи жуда күплаб тизимларга кириш учун күплаб бир-бирига ушамаган паролларни эслаб колиши үйин масала. Турган гапки, күплар битта паролни ёки уни сал ўзгаририп күн тизимлар учун ишлатавади — бу жуда хавфли. Бунакада фирибгарлар тузыгига түшиш ёки маълумотларни ўтиратиши ҳеч гап эмас. Бунинг нималигини кибержизнен шахсан сиз билан қызиқиб қолганида тушунасиз".

Ган ВАНГ,

Виржиния технология университети доктори

17-ДАРС. Ахборот хавфсизлиги. Пароллар.

Маълумотларни ҳимоя қилишнинг муҳим шартларидан бири электрон почта, ижтимоий тармоқлардаги аккаунтлар, дастурлар ва сервислар учун ишончли парол яратишдир.

Парол қандай бўлмаслиги керак?

Кўнгилар ҳарфларни рақамларга алмаштириц, кирильчадаги сўзларни лотинча ёзув остида яшириш билан ишончли парол яратаман, деб хото ўйлашади. Паролларда ўз исм-фамилияни, қариндошларнинг номларини, уй ҳайвонларнинг лакабларини, телефони рақамини, манзилингиз, туғилган кунингиз санасини ишлатман!

Парол қандай бўлиши керак?

Паролингиз бузилмаслиги учун уни яратишда куйидаги қойдаларга риоя қилинг:

(Давоми бор.)

Сабоқларимизни кузатиб боринг. Кейинги дарс — электрон почтадан фойдаланиш ҳақида бўлади.

МАСЛАҲАТ

Нега Telegram WhatsAppдан афзал - 8та сабаб

Мессенжерларнинг энг зўри қайса дейилса, ўйлаб ҳам ўтирамай WhatsApp тилга олониди, аникрофи, шу мессенжер оммалашган 128 мамлакатда. Уч-тўртта юртда эса Telegramдан бошқасини билишмайди. Буни қарангни, биз ҳам ана шу "уч-тўртталик"дамиз. Ким билсин, балки бир пайтлар "ҳайдалиш" куи чалинмаганида биз ҳам "вотсаллиш" юрамидик...

Аммо Telegram "вотсал"нинг бўшаб қолган ўрнига келди дейиши адолатсизлик бўлар. Нимасидир бордирки, одамларнинг кўнглига ўтири, кучли ва қулай мулодот воситасига, бизнеснинг куролига айланди, ҳаттоқи давлат органлари ўз хизматларини телеграмда тақдим этмоқда.

Telegramнинг сири — ўзига хослиги, шундай функциялари борки, бемалол WhatsApp билан куч синашиши учун етарли.

1. Хабарларни таҳрир қилиш

Бу ўзини ҳурмат қўлган ҳар қандай фойдаланувчи учун энг керакли функция. Айтайлик, шошигинчла бир жумлани като ёзib жўнатиши юбордигиз, оддий хотога-ку чиласа бўлар. Аммо базыда... хуллас, нималигини билдингиз. Бу ана шу жатони ҳеч ким ўйласидан турб тузатиш имконини берадиган, сизни хижолатдан кутқарадиган қулалийк.

2. Secret Chat

Смартфонларда кўн шахсий маълуматларимизни сақлаймиз. Масалан, шахсий ёзишмалар тарихи. Сир тутилиши керак бўлган ёки "биз марталик" хабарчалар. Telegramдаги Secret Chat функцияси шифрлашни кўллади, бу хабарлар Telegram серверларида сақланмайди, маълум вақтдан сўнг телефоннингиздаги ёзишмалар қаторидан ўз-ўзидан ўчиб кетади. Бундай хабарлар учун

бошқа манзилга йўллаш опцияси ҳам ишламайди.

3. Катта файлларни жўнаташиш

Telegram орқали истаганингизча ҳужжатлар, фотосуратлар, видеофайлларни йўллаш оласиз. Ушбу мессенжернинг WhatsAppдан катта устунлиги ҳам шу. WhatsAppда 16 мегабайтгача файлларни йўллаш оласиз, Telegramда эса — 1,5 Гб. Фарқни кўрьсизми?

4. Мулоқот пайтида YouTube видеороликларини томоша қилиш

Кунига қанчадан-қанча дўстларнингиздан "post-watch" видеороликлар олишининг анни, Тасаввур қилинг-га, ўзингиз видеодардан бирини томоша қўлаапсиз-у, яна бир видеони дўстларнингиздан бирига жўнатапсиз. Telegramда бу осон. Видео очилиши учун

унинг ҳаволасидаги миниатюра тугмасини босинг. Видеони кўриш баробаридаги чат-дома этиши учун "Картинка в картинке" ("Суруддаги сурат") ёрлигини босинг.

5. Гурухдаги кўп сонли иштiroқчилар

"WhatsApp" фаолиятининг катта қисми давомида гурухни чатлар 100 нафаргача қатнашганини қўмраб оларди. 2016 йили лимит 256 кишига ошириди. Аммо буни Telegram тақлиф этаётган нуфусга солиштириб ҳам бўлмайди — 100 000 фойдаланувчи! Бу супергурухларнинг ягона хабарлари тарихи, бирискириб қўйилувчи хабарлар ва жавоблари, эслатмалари ва ҳаштеглари бор. Оддий гурухни супертургуда айлантиримоқи бўлсангиз гурухи чатни очиб, саҳифанинг юқори ўнг бурчагидаги "Изменить" тумасини босинг. Очилган йўнали "Преобразовать в супергруппу" ("Супергруппа айлантириш")ни таъланг.

6. "Сўнгги хабарлар"ни инкор этиш

Telegramда маҳфий бир функция бор. Масалан, сиз тармоққа қачон кирганингизни билнимайдиган қилиб қўйишингиз мумкин. Сизнинг статусингиз кимларга кўриниб туришини ўзингиз таъланайсан. Бунинг учун Telegram созламаларидан "Конфиденциальность и безопасность" ("Махфийлик ва хавфсизлик") > "Последнее пособие" ("Сўнгги ташриф") қисмига

утасис. "Кто может видеть..." ("Ким кўриши мумкин...") бўлимидан "Мои контакты" ("Контактлар")ни таъланайсан.

"Добавить исключения" ("Учирислар кўши")дан хоҳчинингизга қараб "Всегда делиться" ("Доим бўлиши") ёки "Никогда не делиться" ("Хеч қачон бўлишмаслик")ни таъланайсан.

7. Суратларга ёрликлар ёпишириш

Тўрги, бу нарса кўпчалрга ёқмайди. Аммо ишқибозлари ҳам оз эмас. Telegram айнан улар учун фотосуратларни таҳрир қилиш функциясини жорий этган.

8. Telegramни яшириш

Сиз Telegramга келган барча файлларни юклаб олиш имконига эгасан. Бироқ хотирадаги жойини банд қиласлаги эслатмалари унинг галереяга қўшилишини тақиляй оласиз. Бу функцияни созлаб учун "Настройки" ("Созламалар") > "Сообщения" ("Хабарлар") > "Сохранить в галерею" ("Галерея ясақлаш")га ўтасис.

Юқоридаги саккиз функция Telegramга нафақат "WhatsApp", балки бошқа мессенжерлар билан ҳам бемалол беллашини имконини беради. Ишлатиш қулаабтиши ва осонлиги бўйича эса, назаримизда, ҳеч бир рақобатчиси унга тенглиша олмаса керак. Балки буни ўзингиз синаб кўрарсиз.

С.ТЕМИРОВ тайёрлди

ИЛОВАЛАР

APPLE КОМПАНИЯСИ APP STOREДАГИ ИЛОВАЛАР ТОП-10ЛИГИНИ ТУЗДИ

Компания ҳар ийли iPhone, iPad, Mac ва Apple TV учун энг яхши иловалар ўнлигини тузишга одатланган. Бу сафар рўйхатга кўйидагилар кирди:

- Agenda — ёндафтар
- Bandimal — болалар учун мусиқа яратувчи илова
- Calzy — калкулятор
- iTranslate Converse — таржимон
- Triton Sponge — жарроҳликда қон йўқотишни баҳоловчи илова
- Florence — ўйин
- Insadie — ўйин
- Alto's Odyssey — раннер
- Frost — ўйин
- Oddmar — платформер

App Storeдаги 2018 ийлиниң энг яхши иловалари АҚШ, Европа, Туркия ва Австралияда ишлаб чиқарилган.

БИЗНЕС

MICROSOFT КОМПАНИЯСИ GitHubНИ СОТИБ ОЛГАНИНИ РАСМАН ТАСДИҚЛАДИ

Шартнома қўймати башорат қўлинганидан юқориқ (7,5 млрд. доллар) бўлди ва Microsoft блогида эълон қилинди.

Шартнома пули ийл охири гача Microsoft акции ялари кўрининида тўлаб берилади. GitHub эса ўз анъана-ларига содик қолиб, Microsoftдан мустақил равишда, барча ишлаб чиқарувчилар учун очик ҳолда фоалиятини давом этираверида.

GitHub платформаси-

дан 28 млн.дан ортик ишлаб чиқарувчилар, йирик компаниялар, жумладан, Microsoft ҳам фойдаланиб келган. Bloomberg манбаси ха-

барига кўра, GitHub маъмурияти Microsoftнинг ҳозирги раҳбари Сатя Наделланинг ишидан қониқкани учун платформани тузишга розилик берган.

пулларининг тенг ярмини хайр-саховат ишларига сарфлаб юбориши.

Қатар НАТОга кириш истагини билдириди

Қатар ҳозирда фаол ҳамкорлик қилаётган НАТОнинг таркибида кириш истагини сотаётган

билирди. "Қатар НАТО билан самарали ҳамкорлик қиласи, бу ҳамкорлик кунлан-кунга ривожланниб бормоқда ва Қатарда алиянснинг бори бўлими ёки ихтисослашган маркази жойлаштирилишига олиб келиши мумкин. НАТОда аъзолика келсан, биз унда тўла-конли аъзо бўлишга эришиш истагимиз бор", деб таъкидлаган Қатар мудофаа вазири Холид бин Мухаммад ал-Аттийх "Ал-Талайя" нащрия берган интервюсида.

Қирғизистонда Сапар Исоқов қўлга олинди

Қирғизистон собиқ бош вазири Сапар Исоқов коррупция бўйича жиной ишни суриштирувдан ўтказиш доирасида қўлга олинди. "Бишкекнинг Первомайск туман суди томонидан собиқ бош вазир Исоқовга эҳтиёқ чораси ўзгартирилди", — дейларида хабарда.

Эслатиб ўтамиз, Исоқов Қирғизистон ҳуқуматини ўтган йилнинг августида, аввалин президент Алмазбек Атамбоеv ҳукмронлиги вақтида бошқарди. Парламент қарорига кўра, у ярим йилдан сўнг лавозимидан четтилди. 2018 йилнинг 29 майида тергов қилинаётган ҳамда Бишкек шаҳри ИС модернизациисидаги коррупция ҳолати бўйича кўзғатилган жинонӣ иш доирасида, собиқ бош вазир Исоқовга республика жиноят кодексининг "Коррупция" моддаси бўйича айблов қўйилган ва шаҳарни тарк этмаслик ҳақида ёзма билдиришнома кўринишида эҳтиёт чораси танланган эди.

БААЛИК МИЛЛИАРДЕРЛАР САХОВАТИ

Дубайлик 1,5 миллиард АҚШ доллари миқдоридаги бойлика эга Шамил Ваялил, 4,1 миллиард АҚШ доллари соҳиби доктор Б.Шетти ҳамда БАА йирик бойларидан ҳисобланган Бадр Жафар ўз

ИЖТИМОЙ ТАРМОҚЛАР

FACEBOOK ЯНА БИР ҲАМКОРИНИ ЙЎҚОТДИ

Facebook фойдаланувчиларнинг маълумотларини узатиш бўйича Huawei компанияси билан шартномасини бекор қиласи. Бу ҳақда The New York Times газетаси хабар берган.

Гап Facebook 2010 ийли 60дан ортик курilmalalar ишлаб чиқарувчи компаниялар билан тузилган шартнома ҳақида боряти: буларнинг орасида Huawеийдан ташқари Хитойнинг Lenovo, Oppo ва TCL компаниялари ҳам бор.

Facebookнинг бу қарорига АҚШ махсус хизматлари Huawеийни миллий хавфсизлика таҳдид соловчи компаниялар рўйхатига киритгани ҳам сабаб бўлиши мумкин.

Бу воқеа охирги ойларда Facebook учун берилган иккинчи қаттиқ зарба бўлган, эҳтимол.

ХАВФСИЗЛИК

ЭКСПЕРТЛАР СМАРТФОННИ ЭШИТИШ МУМКИНЛИГИНИ ИСБОТЛАШДИ

Смартфон ишлатувчилар микрофондан фойдаланишни сўрови иловалар борлигини яхши билишади, демак, улар орқали фойдаланувчини "бегона қулоқ" ҳам эшитиши мумкин. Asterix фирмаси экспертинын таъкидлашча, жуда кўплаб тиггер-сўзлар жойланган дастурлар бор, улар эшитиш учун дастурни яширинг тарзда ишга тушира олади.

Масалан, тиггер-сўзлар овози ёрдамчиларни ишга туширишда қўлланади — "Салом, Siri", "Окей, Google", бунақ иборалар бошқа дастурларда минглаб бўлиши мумкин.

Vice журналисти Asterix экспертининг айтганларни синаб кўриш мақсади беш кун давомида микрофонни фаоллаштириш мумкин бўлган ибораларни қидириш билан шуғулланди.

"ГазетаDAILY" портали хабарити кўра, кийим-кечак ва ўкув юртлари билан боғлиқ тиггер-сўзлар борлиги аниқланди. Кейинчалик журналистинг янгилгилар тасмасида турил кийимлар ва ўкув юртлари рекламаси пайдо бўлиши бошлаган.

С.ТЕМИРОВ тайёрлади

МОБИЛ ИНТЕРНЕТ

ЭНГ АРЗОН МОБИЛ ИНТЕРНЕТ

Content Review агентлиги дунёниг мобил алоқа энг арзон мамлакатларни ўнлигидан (компания Россияда фаолият юритти учун нархлар рубла келтирилган).

Маълум бўлишича, энг арzon мобил интернет Эронда — 1 гигабайт учун 5,4 рубль тўланади. Кейинги ўнлиларда Польша (1 ГБ/16,8 рубль), Венесуэла (1 ГБ/23,2 рубль), Қозоғистон (1 ГБ/49,5 рубль)

Энг киммат мобил интернет Япония (1 ГБ/830,7 рубль), Жанубий Корея (1 ГБ/797,5 рубль), Швейцария ва БАА (771/рубль) ҳам кирган.

БОЗОР

“ЕВРОСЕТЬ” БРЕНДИ ЙИЛ ДАВОМИДА БАРТАРАФ ЭТИЛАДИ

"Связной" ва "Евросеть" қўшма компаниялари ягона — "Связной" брендиста бирлашиди, "Евросеть" эса йил давомида бартараф этилади.

РБКнинг ёзицича, нега бу бренддан воз кечидаётгани маълум қилинмаган, бироқ компанияга яқин манбага кўра, "Евросеть"даги улушини сотаётган "ВымпелКом"нинг талаби шундай бўлган.

"Связной" раҳбари Александр Малиснинг айтишича, компания олдида янги вазифа турибди: харидор унинг дўконларидан ўзи сотиб олишини истаган техникани топа олиши керак.

дея маълум қилиган Меркел. Унинг кўшимча қилишича, Россия томони билан мулоқот давом этирилмоқда.

Ямандаги вазият мұхоказама қилинди

АҚШ ва Буюк Британия ташки ишлар вазирлари — Майк Помпео ҳамда Борис Джонсон Ямандаги гуманитар вазиятни ҳамда ИШИД терроризмлар турху билан биргаликда кураш олиб бориши масасини мұхоказама қилиди. Мұхоказама чогида Яманнинг асосий портни инсеничилардан озод этиши ва у ерга инсонпарварлик Boeing вакили.

ердамларни етказиб бериш учун БААга АҚШнинг тўғридан-тўғри ҳарбий кўллови керак.

Ямандаги қуролли можаро 2014 йилдан бери давом этмоқда, унда шиаларнинг "Ансар Аллоҳ" ҳаракатидан бўлган исенчли хусилар ва ҳукумат қўшинлари иштирок этганди.

У.ТОЖИБОЕВ тайёрлади

ОРТДА ҚОЛИБ БҮЛМАЙДИГАН ПОЙГА

◀1-бет.

Эътибор берайлик, ҳар күшиқчиларни ва шунингдек, спортчиларни ҳам катта номинациялар бўйича тақдирлашади ва ОАВ орқали бутун элга овоза қилишади. Лекин олимларнинг муваффакиятли илмий ишлари учун тақдирлаб, элга танитишганини эслай оламизми? Афсуски йўк. Натижада тунни тонгта улаб, ойлаб, ийлаб илом йўлида сочи оқарган (ёки тўқилган) олимнинг катамакиличикми ютуғи асосан ўша институт ичкариса, нари бора са Фанлар академияси деворлари ичига қолиб кетади.

Интернет тармоғида ўтказилган блогерлар чемпионатида бир олимларниң қандали дигабетга қарши супермолекула синтези борасидаги илмий иши пайтида дуч келган муаммолари ҳақида кўйиниб ёди. У учун аминокислоталарни домласи ўз чўнтигидан олиб келиб бериб турганини, илмий текширишлар учун асоб-ускуна, лаборатория жиҳозлари ва реактивлар етишмаслиги ҳақида баён қилди.

Назаримда, жамиятда илм тарғиботи билан бирга, олимларнинг нуфузини оширишга қаратилган тадбирларни ҳам кечикиртмай бошлаш керак. Вакт аллақачон келган.

Бунинг учун нима қилиш лозим?

Энг биринчиси, жамиятда олимларнинг обрўси ортишидан энг катта манфаатдор бўлган ташкилот — Республика Фанлар академияси ҳамда Хукумат таъсисчилигига мамлакатимиз олимлари учун нуфузли миллий мукофот таъсис этиш керак.

Бу олимларимиз қайд этган илмий натижаларнинг энг юксак эътирофи бўлиши ва албатта “Давлат мукофоти” мақомига эга бўлиши лозим. Мукофот олимнинг ёши, жорий илмий даражаси, фаолият йўналиши ва ҳоказо субъектин омилларидан қатъи назар, истисносиз равишда факат у қайд этган ва назарий ёки амалий аҳамияти мустақил эксперталар томонидан тасдиқланган илмий иши (кўрсатган натижаси) учун берилиши зарур. Ушбу илмий мукофотнинг нуфузи мамлакатдаги энг олийси, унга эришиш ҳар қандай олим учун шарафли ва мукофот олим фаолиятида олий мақсадлардан бирига айланадиган даражада қилишади. Мукофот

учун маҳсус жамғарма ташкил этиши ва унинг пул мукофоти қисми қийматини ниҳоятда баланд қилиб белгилаш (айтайдик, ҳеч бўлмагандан, Тошкентдан иккни хонали уй ва битта автомашина олиши учун етарли бўлсин) керак. Мукофотни топшириш маросимишин ҳам энг юксак даражада ташкил этиши, уни ОАВда кенг ёритиши ва олимнинг қайд этган натижаси мөхиятини кенг жамоатчиликка имкон қадар кенг тушунтиришни ташкиллаштириш зарур. Масалан, ҳар йили Нобел мукофотини тантанали тошириш маросимидан кейин, Нобел лекциялари, Нобел сұхбатлари ўюнтирилди. Унда мукофот олган олимларнинг ўзи илмифан ва соҳаси ҳақида маърузаларади үйлаб ўқиши. Бизда ҳам ишни шу каби ташкиллаштириш мумкин.

Мукофот Улуғбек ёки Ал-Хоразмий каби олимларимиз номи билан bogланса, нур устига нур бўлади. Ёки оддиройк қилиб, мисол учун “Илим сарбони” деб номласи ҳам бўлади. Эътибор берсак, хонандалар учун “Нижол”, “Эътироф” каби мукофотлар мавжуд, спортчilar учун ҳам қатор давлат мукофотлари бор. Олимлар учун аталган мукофотлар ҳам бор. Тармоқдан топган манбаларимга кўра, ҳозирда бизда фан ва техника соҳасида I ва II-даражали давлат мукофотлари ҳамда “Science Leader” номли ярим халқаро, ярим миллий мукофот бор экан. Лекин буларни миллий илмий мукофот даражасида, деб бўлмайди.

Иккинчиси — мамлакатимизда аниқ бир куни “Илим ва олимлар куни” деб белгилаш ва байрам даражасига етказиш. Хуллас, илм байрами ташкиллаштирилиши керак. Бунинг учун Ўзбекистон Фанлар академияси ташкил қилинган сана — 4 ноябр куни яхши вариант бўлади. Балки, бундан ҳам яхши сана бўйича тақлифлар бўйли қолар. Юқорида айтиб ўтилган илмий мукофот ҳам айнан ўша байрам санасида олимларга тантанали тоширилса, альо иш бўлган бўларди.

Учинчиси — забардаст филодий олимларимиз шахси ва фаолияти ҳақида ОАВда кенг ёритиш. Шу мақсадда энг яхши йўл олимларимиз ҳақида ўшлар учун намуна ва ўрнак мактаби бўлладиган кинофильмлар ишлари керак. Телевиденизмий Мария Кюри, Жон Неш, Стивен Хокинг, Сринавассан Раманужан ҳақидаги таржими бадийи кинофильмларни аллақачон эфирга кўйган. Лекин, Маҳмуд Салоҳиддинов,

Ҳабиб Абдуллаев, Пўлат Ҳабибуллаев, Сайёра Рашидова сингари ўзбек олимлари ҳақида виdeoфилм ҳам йўк.

Буларнинг ҳаммаси ташкилий ишлар. Ундан ташқари, энг асосийси — олимларнинг илмий фаолиятини мунтазам, тизимили кўллаб-куватлайдиган тизимини ўйла қўйини керак. Ишонинг, олимларга илмий ишлари учун керакли препараторлар, реактивлар, асбоб-ускуналар борасида тақчилаш бўлмайдиган шаронт ҳозирлаб бериш, улар учун ҳар қандай мукофотдан яхши бўлади. Синаб қўришинги мумкин, олимларга “Нима камчилик?” десангиз, улар ҳеч қаҷон маоши камлиги ёки ўйжой муаммосини айтишмайди. Улар биринчи навбатда илмий фаолият учун етишмасига шаронти айтишади...

Бундай шаронт ҳозирлаб бериш учун эса, турли илмий тадқиқот институтларини, айниқса, истиқболли илмий ишларни молиялаштиришни ийрик пулдор корхоналарнинг оталигига бериш ёки тижорат банкларига биринчи керак, деб ўйлайман. Менимча, илмий тадқиқотларни молиялаштириш учун бу энг яхши ечим бўлади.

Колаверса, институтларни ва ёш олимларни нуфузли халқаро илмий журналлар ва янги янги илмий адабиётлар билан мунтазам таъминлаб туриш мумкин. Шундай манбаларни республикамизга доимий олиб келинишини ташкиллаш ва уларда чоғ этилётган мақолалар асосида, ўша журналларнинг маҳаллий талқинларини юритиш керак. Олим дўстларимизнинг айтишicha ҳозирда бу борада аллақачон ижобий ўзгаришлар мавжуд. Масалан, Elsevier, Springer ҳамда Scopus каби дунёдаги етакчи илмий базаларига эндиликада бизнин олимларимиз бемалол кира олишишада.

Яна бир муҳим нарса бор:

Албатта, замонавий амалий илмий етталаш учун хорижий тилларнинг аҳамиятини инкор қилимаган ҳолда, шуну алоҳида айтмоқчиманки, ҳар қандай илмни пухта ўзлаштириш, унинг мазмун-мөхиятини тўлиқ анг-

лаб етиш учун одам ўша илмины ўз она тилида ўрганиши керак. Шу нуктаси назардан, жаҳоннинг энг илгор олимлари муаллифлигида чиққан сўнгги илмий адабиётларни ва айниқса, ҳозирги кундаги энг долзарб илмий муваммоларни, назария ва тадқиқотларни мукаммал ёритадиган фундаментал асрларни, монография ва бошقا манбalarни марказлашган ҳолда ўзбек тилига таржима қилиншина ташкиллаш зарур. Таржима фаолияти мунтазам давом этишини таъминлаш ва таржималарнинг таҳтири ва тақризи учун ўша соҳанинг мамлакатимиздаги ёнг бўйроли олимларни жалб қилиш керак.

Бунда, аввало, тегишли фан соҳалари бўйича биринчи навбатда таржима қилиншина керак бўлган адабиётлар рўйхатини шакллантириш ва ишни ўшалардан бошлаш керак, деб ўйлайман.

Энг муҳим тақлифим эса қуйидагича: эркин иқтисодий зоналар, кичик саноат зоналари ташкил қилинаётгандек, республикамизнинг бирор ҳудудида илм-фан шаҳарчasi ҳам барпо этиши керакмикин... Албатта, бу магаб бу куч талаб қиласиган, узоқ муддатли мураккаб лойиҳа бўлади. Бир неча ўн йилликлар кетиши ҳам мумкин. Лекин ишни ҳозирдан бошласиз, Ўзбекистон илм-фани клажаги учун буюк пойтадор кўйган бўламиз. Тошкент яқинида илм-фан маркази бўлган Улуғбек шаҳарчasi борлигини биламан. Балки шу шаҳарча негизида янги илмий пойтадор бунёд қиласиган, узоқ муддатли мураккаб лойиҳа бўлади. Бир неча ўн йилликлар кетиши ҳам мумкин. Лекин ишни ҳозирдан бошласиз, Ўзбекистон илм-фани клажаги учун буюк пойтадор кўйган бўламиз. Тошкент яқинида илм-фан маркази бўлган Улуғбек шаҳарчasi борлигини биламан. Балки шу шаҳарча негизида янги илмий пойтадор бунёд қиласиган, узоқ муддатли мураккаб лойиҳа бўлади. Бир неча ўн йилликлар кетиши ҳам мумкин. Лекин ишни ҳозирдан бошласиз, Ўзбекистон илм-фани клажаги учун буюк пойтадор кўйган бўламиз. Тошкент яқинида илм-фан маркази бўлган Улуғбек шаҳарчasi борлигини биламан. Балки шу шаҳарча негизида янги илмий пойтадор бунёд қиласиган, узоқ муддатли мураккаб лойиҳа бўлади. Бир неча ўн йилликлар кетиши ҳам мумкин. Лекин ишни ҳозирдан бошласиз, Ўзбекистон илм-фани клажаги учун буюк пойтадор кўйган бўламиз. Тошкент яқинида илм-фан маркази бўлган Улуғбек шаҳарчasi борлигини биламан. Балки шу шаҳарча негизида янги илмий пойтадор бунёд қиласиган, узоқ муддатли мураккаб лойиҳа бўлади. Бир неча ўн йилликлар кетиши ҳам мумкин. Лекин ишни ҳозирдан бошласиз, Ўзбекистон илм-фани клажаги учун буюк пойтадор кўйган бўламиз. Тошкент яқинида илм-фан маркази бўлган Улуғбек шаҳарчasi борлигини биламан. Балки шу шаҳарча негизида янги илмий пойтадор бунёд қиласиган, узоқ муддатли мураккаб лойиҳа бўлади. Бир неча ўн йилликлар кетиши ҳам мумкин. Лекин ишни ҳозирдан бошласиз, Ўзбекистон илм-фани клажаги учун буюк пойтадор кўйган бўламиз. Тошкент яқинида илм-фан маркази бўлган Улуғбек шаҳарчasi борлигини биламан. Балки шу шаҳарча негизида янги илмий пойтадор бунёд қиласиган, узоқ муддатли мураккаб лойиҳа бўлади. Бир неча ўн йилликлар кетиши ҳам мумкин. Лекин ишни ҳозирдан бошласиз, Ўзбекистон илм-фани клажаги учун буюк пойтадор кўйган бўламиз. Тошкент яқинида илм-фан маркази бўлган Улуғбек шаҳарчasi борлигини биламан. Балки шу шаҳарча негизида янги илмий пойтадор бунёд қиласиган, узоқ муддатли мураккаб лойиҳа бўлади. Бир неча ўн йилликлар кетиши ҳам мумкин. Лекин ишни ҳозирдан бошласиз, Ўзбекистон илм-фани клажаги учун буюк пойтадор кўйган бўламиз. Тошкент яқинида илм-фан маркази бўлган Улуғбек шаҳарчasi борлигини биламан. Балки шу шаҳарча негизида янги илмий пойтадор бунёд қиласиган, узоқ муддатли мураккаб лойиҳа бўлади. Бир неча ўн йилликлар кетиши ҳам мумкин. Лекин ишни ҳозирдан бошласиз, Ўзбекистон илм-фани клажаги учун буюк пойтадор кўйган бўламиз. Тошкент яқинида илм-фан маркази бўлган Улуғбек шаҳарчasi борлигини биламан. Балки шу шаҳарча негизида янги илмий пойтадор бунёд қиласиган, узоқ муддатли мураккаб лойиҳа бўлади. Бир неча ўн йилликлар кетиши ҳам мумкин. Лекин ишни ҳозирдан бошласиз, Ўзбекистон илм-фани клажаги учун буюк пойтадор кўйган бўламиз. Тошкент яқинида илм-фан маркази бўлган Улуғбек шаҳарчasi борлигини биламан. Балки шу шаҳарча негизида янги илмий пойтадор бунёд қиласиган, узоқ муддатли мураккаб лойиҳа бўлади. Бир неча ўн йилликлар кетиши ҳам мумкин. Лекин ишни ҳозирдан бошласиз, Ўзбекистон илм-фани клажаги учун буюк пойтадор кўйган бўламиз. Тошкент яқинида илм-фан маркази бўлган Улуғбек шаҳарчasi борлигини биламан. Балки шу шаҳарча негизида янги илмий пойтадор бунёд қиласиган, узоқ муддатли мураккаб лойиҳа бўлади. Бир неча ўн йилликлар кетиши ҳам мумкин. Лекин ишни ҳозирдан бошласиз, Ўзбекистон илм-фани клажаги учун буюк пойтадор кўйган бўламиз. Тошкент яқинида илм-фан маркази бўлган Улуғбек шаҳарчasi борлигини биламан. Балки шу шаҳарча негизида янги илмий пойтадор бунёд қиласиган, узоқ муддатли мураккаб лойиҳа бўлади. Бир неча ўн йилликлар кетиши ҳам мумкин. Лекин ишни ҳозирдан бошласиз, Ўзбекистон илм-фани клажаги учун буюк пойтадор кўйган бўламиз. Тошкент яқинида илм-фан маркази бўлган Улуғбек шаҳарчasi борлигини биламан. Балки шу шаҳарча негизида янги илмий пойтадор бунёд қиласиган, узоқ муддатли мураккаб лойиҳа бўлади. Бир неча ўн йилликлар кетиши ҳам мумкин. Лекин ишни ҳозирдан бошласиз, Ўзбекистон илм-фани клажаги учун буюк пойтадор кўйган бўламиз. Тошкент яқинида илм-фан маркази бўлган Улуғбек шаҳарчasi борлигини биламан. Балки шу шаҳарча негизида янги илмий пойтадор бунёд қиласиган, узоқ муддатли мураккаб лойиҳа бўлади. Бир неча ўн йилликлар кетиши ҳам мумкин. Лекин ишни ҳозирдан бошласиз, Ўзбекистон илм-фани клажаги учун буюк пойтадор кўйган бўламиз. Тошкент яқинида илм-фан маркази бўлган Улуғбек шаҳарчasi борлигини биламан. Балки шу шаҳарча негизида янги илмий пойтадор бунёд қиласиган, узоқ муддатли мураккаб лойиҳа бўлади. Бир неча ўн йилликлар кетиши ҳам мумкин. Лекин ишни ҳозирдан бошласиз, Ўзбекистон илм-фани клажаги учун буюк пойтадор кўйган бўламиз. Тошкент яқинида илм-фан маркази бўлган Улуғбек шаҳарчasi борлигини биламан. Балки шу шаҳарча негизида янги илмий пойтадор бунёд қиласиган, узоқ муддатли мураккаб лойиҳа бўлади. Бир неча ўн йилликлар кетиши ҳам мумкин. Лекин ишни ҳозирдан бошласиз, Ўзбекистон илм-фани клажаги учун буюк пойтадор кўйган бўламиз. Тошкент яқинида илм-фан маркази бўлган Улуғбек шаҳарчasi борлигини биламан. Балки шу шаҳарча негизида янги илмий пойтадор бунёд қиласиган, узоқ муддатли мураккаб лойиҳа бўлади. Бир неча ўн йилликлар кетиши ҳам мумкин. Лекин ишни ҳозирдан бошласиз, Ўзбекистон илм-фани клажаги учун буюк пойтадор кўйган бўламиз. Тошкент яқинида илм-фан маркази бўлган Улуғбек шаҳарчasi борлигини биламан. Балки шу шаҳарча негизида янги илмий пойтадор бунёд қиласиган, узоқ муддатли мураккаб лойиҳа бўлади. Бир неча ўн йилликлар кетиши ҳам мумкин. Лекин ишни ҳозирдан бошласиз, Ўзбекистон илм-фани клажаги учун буюк пойтадор кўйган бўламиз. Тошкент яқинида илм-фан маркази бўлган Улуғбек шаҳарчasi борлигини биламан. Балки шу шаҳарча негизида янги илмий пойтадор бунёд қиласиган, узоқ муддатли мураккаб лойиҳа бўлади. Бир неча ўн йилликлар кетиши ҳам мумкин. Лекин ишни ҳозирдан бошласиз, Ўзбекистон илм-фани клажаги учун буюк пойтадор кўйган бўламиз. Тошкент яқинида илм-фан маркази бўлган Улуғбек шаҳарчasi борлигини биламан. Балки шу шаҳарча негизида янги илмий пойтадор бунёд қиласиган, узоқ муддатли мураккаб лойиҳа бўлади. Бир неча ўн йилликлар кетиши ҳам мумкин. Лекин ишни ҳозирдан бошласиз, Ўзбекистон илм-фани клажаги учун буюк пойтадор кўйган бўламиз. Тошкент яқинида илм-фан маркази бўлган Улуғбек шаҳарчasi борлигини биламан. Балки шу шаҳарча негизида янги илмий пойтадор бунёд қиласиган, узоқ муддатли мураккаб лойиҳа бўлади. Бир неча ўн йилликлар кетиши ҳам мумкин. Лекин ишни ҳозирдан бошласиз, Ўзбекистон илм-фани клажаги учун буюк пойтадор кўйган бўламиз. Тошкент яқинида илм-фан маркази бўлган Улуғбек шаҳарчasi борлигини биламан. Балки шу шаҳарча негизида янги илмий пойтадор бунёд қиласиган, узоқ муддатли мураккаб лойиҳа бўлади. Бир неча ўн йилликлар кетиши ҳам мумкин. Лекин ишни ҳозирдан бошласиз, Ўзбекистон илм-фани клажаги учун буюк пойтадор кўйган бўламиз. Тошкент яқинида илм-фан маркази бўлган Улуғбек шаҳарчasi борлигини биламан. Балки шу шаҳарча негизида янги илмий пойтадор бунёд қиласиган, узоқ муддатли мураккаб лойиҳа бўлади. Бир неча ўн йилликлар кетиши ҳам мумкин. Лекин ишни ҳозирдан бошласиз, Ўзбекистон илм-фани клажаги учун буюк пойтадор кўйган бўламиз. Тошкент яқинида илм-фан маркази бўлган Улуғбек шаҳарчasi борлигини биламан. Балки шу шаҳарча негизида янги илмий пойтадор бунёд қиласиган, узоқ муддатли мураккаб лойиҳа бўлади. Бир неча ўн йилликлар кетиши ҳам мумкин. Лекин ишни ҳозирдан бошласиз, Ўзбекистон илм-фани клажаги учун буюк пойтадор кўйган бўламиз. Тошкент яқинида илм-фан маркази бўлган Улуғбек шаҳарчasi борлигини биламан. Балки шу шаҳарча негизида янги илмий пойтадор бунёд қиласиган, узоқ муддатли мураккаб лойиҳа бўлади. Бир неча ўн йилликлар кетиши ҳам мумкин. Лекин ишни ҳозирдан бошласиз, Ўзбекистон илм-фани клажаги учун буюк пойтадор кўйган бўламиз. Тошкент яқинида илм-фан маркази бўлган Улуғбек шаҳарчasi борлигини биламан. Балки шу шаҳарча негизида янги илмий пойтадор бунёд қиласиган, узоқ муддатли мураккаб лойиҳа бўлади. Бир неча ўн йилликлар кетиши ҳам мумкин. Лекин ишни ҳозирдан бошласиз, Ўзбекистон илм-фани клажаги учун буюк пойтадор кўйган бўламиз. Тошкент яқинида илм-фан маркази бўлган Улуғбек шаҳарчasi борлигини биламан. Балки шу шаҳарча негизида янги илмий пойтадор бунёд қиласиган, узоқ муддатли мураккаб лойиҳа бўлади. Бир неча ўн йилликлар кетиши ҳам мумкин. Лекин ишни ҳозирдан бошласиз, Ўзбекистон илм-фани клажаги учун буюк пойтадор кўйган бўламиз. Тошкент яқинида илм-фан маркази бўлган Улуғбек шаҳарчasi борлигини биламан. Балки шу шаҳарча негизида янги илмий пойтадор бунёд қиласиган, узоқ муддатли мураккаб лойиҳа бўлади. Бир неча ўн йилликлар кетиши ҳам мумкин. Лекин ишни ҳозирдан бошласиз, Ўзбекистон илм-фани клажаги учун буюк пойтадор кўйган бўламиз. Тошкент яқинида илм-фан маркази бўлган Улуғбек шаҳарчasi борлигини биламан. Балки шу шаҳарча негизида янги илмий пойтадор бунёд қиласиган, узоқ муддатли мураккаб лойиҳа бўлади. Бир неча ўн йилликлар кетиши ҳам мумкин. Лекин ишни ҳозирдан бошласиз, Ўзбекистон илм-фани клажаги учун буюк пойтадор кўйган бўламиз. Тошкент яқинида илм-фан маркази бўлган Улуғбек шаҳарчasi борлигини биламан. Балки шу шаҳарча негизида янги илмий пойтадор бунёд қиласиган, узоқ муддатли мураккаб лойиҳа бўлади. Бир неча ўн йилликлар кетиши ҳам мумкин. Лекин ишни ҳозирдан бошласиз, Ўзбекистон илм-фани клажаги учун буюк пойтадор кўйган бўламиз. Тошкент яқинида илм-фан маркази бўлган Улуғбек шаҳарчasi борлигини биламан. Балки шу шаҳарча негизида янги илмий пойтадор бунёд қиласиган, узоқ муддатли мураккаб лойиҳа бўлади. Бир неча ўн йилликлар кетиши ҳам мумкин. Лекин ишни ҳозирдан бошласиз, Ўзбекистон илм-фани клажаги учун буюк пойтадор кўйган бўламиз. Тошкент яқинида илм-фан маркази бўлган Улуғбек шаҳарчasi борлигини биламан. Балки шу шаҳарча негизида янги илмий пойтадор бунёд қиласиган, узоқ муддатли мураккаб лойиҳа бўлади. Бир неча ўн йилликлар кетиши ҳам мумкин. Лекин ишни ҳозирдан бошласиз, Ўзбекистон илм-фани клажаги учун буюк пойтадор кўйган бўламиз. Тошкент яқинида илм-фан маркази бўлган Улуғбек шаҳарчasi борлигини биламан. Балки шу шаҳарча негизида янги илмий пойтадор бунёд қиласиган, узоқ муддатли мураккаб лойиҳа бўлади. Бир неча ўн йилликлар кетиши ҳам мумкин. Лекин ишни ҳозирдан бошласиз, Ўзбекистон илм-фани клажаги учун буюк пойтадор кўйган бўламиз. Тошкент яқинида илм-фан маркази бўлган Улуғбек шаҳарчasi борлигини биламан. Балки шу шаҳарча негизида янги илмий пойтадор бунёд қиласиган, узоқ муддатли мураккаб лойиҳа бўлади. Бир неча ўн йилликлар кетиши ҳам мумкин. Лекин ишни ҳозирдан бошласиз, Ўзбекистон илм-фани клажаги учун буюк пойтадор кўйган бўламиз. Тошкент яқинида илм-фан маркази бўлган Улуғбек шаҳарчasi борлигини биламан. Балки шу шаҳарча негизида янги илмий пойтадор бунёд қиласиган, узоқ муддатли мураккаб лойиҳа бўлади. Бир неча ўн йилликлар кетиши ҳам мумкин. Лекин ишни ҳозирдан бошласиз, Ўзбекистон илм-фани клажаги учун буюк пойтадор кўйган бўламиз. Тошкент яқинида илм-фан маркази бўлган Улуғбек шаҳарчasi борлигини биламан. Балки шу шаҳарча негизида янги илмий пойтадор бунёд қиласиган, узоқ муддатли мураккаб лойиҳа бўлади. Бир неча ўн йилликлар кетиши ҳам мумкин. Лекин ишни ҳозирдан бошласиз, Ўзбекистон илм-фани клажаги учун буюк пойтадор кўйган бўламиз. Тошкент яқинида илм-фан маркази бўлган Улуғбек шаҳарчasi борлигини биламан. Балки шу шаҳарча негизида янги илм

БЕЗИЛ АМАКИ

Эва-Лис ВАРИО

(Хикоя)

Икки нарса аниқ эди.
Безил амаки бой эди. Безил
амаки қашшоқ эди.

Бутун оиласагиларнинг
фикри шундай эди. Улар
пулга мұхтож болған пайт-
ларда у ҳақда дүнәдиги барча
хақоратли сұзларни ишлати-
шарди. Ювощ Клотилда ҳам
бүйнідеги дури әскириб
қолгани учун янгисини сотиб
олишини истаган кунин уни
оддигитина қылғы Скружд
Безил деб атади. Ҳали пули
тұлық тұланмаган "Астон
Марти"ни уриб олган
Персивал Безил амакини
қосяқ, қашшоқ, зикна,
ярамас ва шу каби бир
қатор "безакдор" сұзлар
билан таърифлади? Қолган-
лар ҳам у ҳақда лугатда
бор-у йүқ сұзларни ишла-
ти бүлшіганди.

— Шунчы пули бор одам
бунчалық зикна бұлмаслиги
лозим, — деди Персивалнинг
онаси, — лекин у ҳақда ѡмон
сүй айтма. Қулогига етиб
бориши мүмкін.

— У бойлигини қабрига
олиб кетолмайды, — деди
Персивалнинг опаси сочла-
рини тараркан, — мен янги
мүйна палто сотиб олиш
учун пул сұрагандым, у
"Палтони нима қиласан?
Хөзир ёз-ку", деди. У хасис.

"У бойлигини қабрига
олиб кетолмайды" деган
Персивалнинг қызын
олдиле ҳам тез-тез айтлади-
ганды бүліп қолғанди. "Бұнча
бойлиник қабрингизге олиб
кетармидинг. Безил амаки,
— дейишарди улар. — Нега
шаҳар четидан кенг ҳовли
олиб яшамайсиз? Биз мәхмөн
бүліп борардик. Қандай зүр
бұларды. Бойлигинизни
нариғи дүнәрге олиб кетол-
маслигинизни ўзингиз ҳам
биласиз-ку".

Безил амаки ўзини қулоги
орғири одамдек тушиб, улар-
нинг барча сұзларни эшит-
ганди. У ўзининг қызғанчик,
хасис, зикна, ярамас, бир
чақа устида дүмбалоқ ошади-
ганды, бойлиниккә ўч, емай
тұплайдын одам эканлигии
билиб олғанды. У бундан
ҳам баттарроқ сұзларни
эшиттеганды. Барыбир, пар-
войи фалак эди. Фақат, "У
бойлигини қабрига олиб
кетолмайды" деган сұзлар
унинг асабини құзырди.

У Трансваалда олтин

топилған пайтда ўша ерга
бориб бойиб кетганди.
Одамлар унини роҳатда
яшаш учун анча қарип қол-
гандыгын айтишарди. Улар
нимани ҳам билишарди? У
хаммага "йүқ" деб роҳат
қыларди. Одамлар циркдаги
хайвонларга үшашади, үйлаб
қолдарды у күпинча, уларнинг
минглаб талаб-истаклары
олдилде башқа нарсаларнинг
қадры йўқ.

У фақат бир марта "хўп"
деганди. Ўшанда, синглиси
ундан ақли ноқисроқ ўғли
Вернерни ўз ёнига олишни
сұрганды. "У сенинг ёрдам-
чинг бўлади", деганди
синглиси Мауд. Вернер унга
барча ишларда ёрдам берма-
са-да, ҳар қалай Безил
амакининг югур-стими
сифатида унинг ёнида
юрганидан хурсанд эди.

Безил амаки бойлигига
мос бўлмаган кичкинагина
унда яшарди. Вернер ҳовли-
даги дараҳтларга қарап,
тамаки дўконидан қофоз
олиб келар, бўш пайтларida
еса тирноқларни текислаб
ўтиради. У Безил амакига
"Сиз бойлигинизни нариғи
дүнёта олиб кетолмайсиз",
демасди, чунки унга бойлик-
нинг қизғи йўқ эди.

Безил амаки, шунингдек,
Вернердан ҳамкорлари, банк
ва шу каби ишларга кат-
ташуви сифатида ҳам
фойдаланар, зеро у почтага
ҳам, телефонға ҳам ишонмас-
ди. Вернер қалин хатжилд-
ларни у ёқдан-бу ёққа ташиб
ўрганиб қолган, уларнинг
ицида нима борлигига
қызықиб ҳам кўрмасди. Безил
амакининг адвокати, ҳисоб-
чилари ва банк ходимлари
ҳам бу кишининг антиқа
бизнес усулига кўнишиб
қолишганди. Бойлар ўзлари
истагандаридек иш қилишла-
ри мумкин.

Безил амакининг яна бир
антиқа иши шу бўлдики, у
соппа-соғ юрган пайтидаёт
Вернер билан дурадгорлик
дўконига борди ва ўзи учун
тобут ясашга буюртма берди.
У тобутнинг каттароқ бўли-
шини айтди.

Ёши Безил амаки билан
тeng бўлган дурадгор унга
нариғи арzonроқ, рандаланма-
ган тобут ясаб берадиган
бўлди. Рандаланганни иккى
баробар қиммат эди. "Ўзим

рандалаб оламан, — деди
Безил амаки. — Вернер, ҳали
вақтимиз кўп. Мен эртага
ўлмоқчи эмасман. Унда
үйдагилар курсанд бўлб
кетишади. Мен роҳатланиш-
ни ёқтираман".

Бир куни эрталаб у Вер-
нерни адвокати олдига
жўнатди. Буни эштиши
билин бутун оиласагилар
Безил амаки пулини кимга
тўғрисида можаро бошлазди.
У бу ҳақда кейинроқ айти-
шини билдириди. "Бу ҳақда
башка сўз очманглар", деди
у.

Бу воқеа уй бекаси
эрталаб чой келтираётib,
Безил амакининг абадий
ўйкуга кетганини кўриши-
дан ўн йил илгари бўлган-
ди. Утган ўн йил давомида
у роҳатланиб яшади. Оиласа-
гилар уни безоват қилиш-
мади, унинг сармояси
тўхтосиз ўсиб борди.

Фақаттинг доим пулга ўч
Персивал унинг чойига заҳар
солиб кўйинши үйлаб юрар,
фақаттинг. Безил амакининг
ўлимни унинг бу режасини
тўхтатиб қолди. "Бахти
ўлим, — дейишди бутун
оиласагилар. — Кийналмас-
дан жон бериби".

Улар амакиларига қандай
мехрибон бўлишганини эслай
бошлазди ва унинг меросига
кўпроқ ким ҳақли ҳинни
ҳақида баҳс бошлаб юбориши-
ди. Ҳар бир киши узининг
қандай меҳрибонларклар
кўрсатгани ва фақат ўзи
меросга ҳақли эканлигини
айтиб қичқиради.

Улар адвокат билан масла-
ҳатлашиши. У Безил амаки-
нинг васиятини айтди.
Кўмиш маросими зулдик
билан ўтказилди. Тобут уй
орқасидаги боғда. Вернер
унинг қаердалигини биларди.

— Башқа ҳеч нарса дема-
ғанди? Ҳуш, — деди адвокат,
— у кўмиш маросимига
шашардаги энг яхши дўкон-
дан энг яхши маҳсулотларни
сотиб олишингларни айтган.
Фоз ва курка, мол ва қўй
гўшти, вино ва вискилар
олиб сифатли бўлиши керак.

Адвокат хонасида яна бир
хатжилд борлигини, унда
нима ёзилганини биласли-
гини, кўмиш маросими
тутагандан сўнг уни очиб
ўқиб беришини айтди. Ҳамма

қимматбаҳо қора кўйлак
сотиб олди ва маросимга
тайёрларлик қизиб кетди.
Фақаттинг Вернер, Безил
амакига башқа тобут сотиб
олмайсизларми, деди. Бое-
даги тобут ёмғирда қолиб
бузилиб кетганди. Лекин
унга ҳеч ким кулоқ солмади.
Барибир, ер тагида қолиб
кетадиган нарса, янги тобут-
нинг нима кераги бор?

Шундай қилиб, йигин-сиги
билин Безил амакини кўмис-
ди. Оиласагилар уй бекаси
тарк этаёттан кичкина уйга
йигилишиди. Улар Вернердан
уй энди унинг номида
эканлигини эшитиб ажабла-
нишиди, лекин газабланиш-
мади. Безил амаки унга
анчагина нақа пул берган ва
уни қандай қилиб кўпайти-
риш мумкинлигини ўргатиб
кетганди. Оиласагилар
Вернер шу пулга рози экани-
ни эшитиб ёнгил тортишиди.
Вернер кўп пул ушлаб
ўрганмаган, кўп пулга
муҳтож эмасди.

Ниҳоят, адвокат хатжилд-
ни очганида уйга жимжитлик
чўқди. Унинг ичиди Безил
амакининг кўли билан бир
сатр гап ёзилган қофоз бор
эди: "Пулларимни ўзим
билан олиб кетдим". Бу
қанақаси бўлди? Унинг
миллион-миллион пулни бор
эди-ку! Ҳа, дейишди, ҳисоб-
чилар, банк ходимлари.
Безил амаки ўтган ўн йил
давомида бор бойлигини
нақд пулга айлантириб
кетганди. Лекин унгари нима
қиласан? Буни ҳеч ким бил-
масди.

Бу ҳақда Вернердан сўраб
кўриш ҳеч кимнинг хәлиға
келмади. Вернер ўн йил
давомида банкдан олиб
келган ҳамма хатжилларни
Безил амакининг тобутига
ёпишириб чиққанди. Аввал у
хатжилларни тобутининг
ҳамма тарафига ва остига
ёпиширганди. Сўнгра эса
Безил амаки буюргандек,
тобутта қалин матони майдади
мих билан қоқиб ташлаганди.

Вернернинг боши яхши
ишламаса-да, кўл-оғи
чаққон эди.

У буорилган ишни аъло
даражада бажарганди.

Инглиз тилидан
Дилшодбек АСКАРОВ
таржимаси

ҚИСҚА ҲИКОЯЛАР

Дэн Эндрюс

Бахтсиз

Ёвузликнинг юзи бўлмайди, дейишади. Ҳақиқатан ҳам
унинг юзида ҳеч қандай ифода йўқ эди. Мен оғриққа чи-
дай олмаётгандим, у эса ўта совуқонлик билан мента яқин-
лашиди. Наҳотки, у кўзларимдаги кўркув ва юзимдаги ва-
химани кўрмәтгандан бўлса? У хотиржамлик билан, янам
аниқроги, моҳирлик билан ўз ишини якунлалди ва дели:
"Тишиңгизни олиб ташладим, оғзингизни чайқанг".

Никол ВЕДДЛ

Чурашув жойи

Қўнғироқ жириңглади.

- Алло, — деди аёл.
- Виктория, бу менман. Кечқурун соҳил бўйида учрашайлик.
- Яхши, азизим.
- Илтимос, ўзинг билан бир шиша шампан ҳам олиб кел.
- Хўп, азизим.
- Кутаман!
- Аёл хўрсингиди, сўнг жилмайди.
- Қизиқ, у ким бўлди экан, — деди у.

ИСЛОҲОТЛАРГА БАРЧАМИЗ МАСЪУЛМИЗ

2017-2021 йилларга мўлжалланган Ўзбекистон Республикасини ривожлантиришининг бешта устувор йўналиши бўйича Ҳаракатлар стратегияси, биринчи навбатга, инсон ҳукуқлари ва эркинликлари ҳамда қонуний манфаатларни ишончли ҳимоя қилиш тизимини такомиллаштиришга ва самараордлигини оширишга, ҳалқимизнинг давлат ҳокимиётига бўлган ишончини янада мустаҳкамлашга хизмат қилмоқда.

Ҳаммамизга аёнки, инсон ҳукуқ ва эркинликларини таъминлашда ички ишлар органларининг фаолияти foят муҳим аҳамиятга эга. Бу соҳадаги мақсадимиз келажакда элортизмизнинг ишончи ва меҳрини қозонган, том маънодаги ҳалқларвар ички ишлар органларини тизимини яратишdir. Айни пайдга бу ишлар катта йўлнинг бошланиши, дастлабки босқич эканини яхши тасаввур этамиз.

Бир сўз билан айтганда, барчамиз — фуқаролар ҳам, жамият ҳам, давлат ҳам Ватанимиз равнақи учун, мамлакатимизда тинчлик-барқарорликни мустаҳкамлаш, тарихи, маънавий ва маданий меросимизни сақлаш, бойитиши ва келгуси авлодларга бевазол етказиш учун бирдек масъулмиз. Президентимиз таъкидаганидек, энг аввали, одамларимиз ислоҳотлар самарасини келажакда эмас,

балки бугун ўз ҳаётида ҳис этишлари зарур.

Бу фикрлар Давлат фельдегерлик хизмати шахсий таркиби иштирокида бўлиб ўтган "Инсон учун хизмат қиласетган ислоҳотлар" мавзуидаги маърифат дарсida таъкидлаб ўтилди. Мавзу юзасидан йиғилганлар ўз фикр-мулоҳазаларини билдирилар.

**А.МИРМАҚСУДОВ,
ДФХ подполковники**

ҲИСОБОТ

ДАРОМАДНИ ОШИРИШ РЕЖАСИ БЕЛГИЛАБ ОЛИНДИ

Иифилиш
сўнгига хизматлар
сифат даражаси ва
даромадлар
режасини ошириш
бўйича вазифалар
белгилаб олинди.

Карши шаҳрида Ўзбектелеком-Интернейшнл кўшма корхонаси тасарруфидаги "ЎзИ-Карши", "ЎзИ-Самарқанд", "ЎзИ-Жиззах" ва "ЎзИ-Термиз" филиалларининг жорий йил биринчи чорагида аҳоли ва ташкилотларга телекоммуникация хизматларини кўрсатишни даражасини бағишланган хисобот йиғилиши бўлиб ўтди.

Йиғилиша кўшма корхона бош директори Герасим Ли 2017 ва 2018 йил биринчи чораги давомида кўшма корхона филиаллари томонидан олинган даромадлар ва уларнинг ўсиш суръатлари тўғрисида маъруза қилди. Бони директор аҳоли ва ташкилотларда телекоммуникация хизматларини кўрсатишни даражасини бағишланган хисобот йиғилиши вазифалар белгилаб олинди.

Хизматлар кўрсатишдаги сусткашликларга барҳам бериш лозимигини таъкидлadi.

Корхона молия директори Нодир Сафаров, техник директори Алишер Гайбуллаевлар 2018 йилнинг биринчи чораги мобайнида кенголосали хизмат турларига уланган аборентлар сони, ADSL ҳамда FTTx технологияси асосида интернет, IPTV хизматини сотиши режаси, "БРМ" филиали билан ҳамкорликда кенголосали хизмат кўрсатишдан олинган даромадлар, филиалларининг "ЎзИ" КК ажратмалардан ҳамда олинган товар ва материаллардан жорий йилнинг 1 апрелгача мавжуд қарзорликларни атрофлича таҳжил қилишди. Аҳоли билан ишлашда ўйл кўйилётган сусткашликлар, натижада юзага келётган лебитор қарзорликлар маълум килинди.

Йиғилиша сўнгига хизматлар сифат даражаси ва даромадлар режасини ошириш бўйича вазифалер белгилаб олинди.

Шу куни Герасим Ли техник ва технологик жиҳатдан модернизация қилиш ва соҳанинг юқорида даражада юқсаналиши ҳамда равнани йўлида ўзининг самарали ҳиссасини кўшган бир гуруҳ алоқаиларга кўйма корхонанинг фарҳий ёрликлари, эслалик совфалари ва пул мукофотларини топшириди.

**Афтонлил ИСМОИЛОВ,
"Хабар"нинг Қашқадарё вилоятидаги мухбири**

Муаллиф олган сурат.

ЭЪЛОН!

Ўзбекистон Республикаси ахборот технологиялари ва коммуникацияларини ривожлантириш вазирлиги маълум қилади

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2001 йил 24 октябрдаги "Телекоммуникациялар соҳасида фаолиятни кўрсатиш ҳукуқи учун давлат божи миқдорларини тасдиқлаш тўғрисида"ги 421-қарорига асосан лицензиядан фойдалантилиги учун навбатдаги ҳар йиллик давлат божининг тўлов муддатини бузгалини учун:

"PRIME INVEST PLUS" масъулиятни чекланган жамиятининг (Тошкент ш.) кўчум радиотелефон (мобил) алоқа тармок-

ларини лойиҳалаш ва қуриш бўйича фаолиятига 2014 йил 7 марта берилган АА серияли 0004939 рақами;

"LINE BUSINESS CONNECT" масъулияти чекланган жамиятининг (Тошкент ш.) маҳаллий телекоммуникация тармоқларини лойиҳалаш ва қуриш бўйича фаолиятига 2016 йил 24 февралда берилган АА серияли 0005789 рақами;

"TROYA TAXI TRANS" масъулияти чекланган жамиятининг (Фарғона вилояти) маълумотлар

узатиш тармоқларидан фойдаланиш ва хизматларини кўрсатиш бўйича фаолиятига 2017 йил 6 февралда берилган АА серияли 0006074 рақами;

"SARVAR TEXNO SERVIS" масъулияти чекланган жамиятининг (Қашқадарё вилояти) маҳаллий телекоммуникация тармоқларини қуриш бўйича фаолиятига 2017 йил 5 апрелда берилган АА серияли 0006136 рақами лицензияларинам амал қилиши 2018 йил 1 июндан 10 иш кунига тўхтатиди.

АКМлар ҲАЁТИ

"МЕН ТАБИАТ БИЛАН БИРГАМАН!"

Сирдарё вилояти ахборот-кутубхона марказида 5 июн — Бутунжоҳон атроф-муҳитни ҳимоя қилиш кунига багишилаб вилоят экология ва атроф-муҳитни муҳофаза қилиш бошқармаси билан ҳамкорликда "Мен табият билан биргаман" мавзууда тадбир ўтказилди.

Тадбирда вилоят экология ва атроф-муҳитни муҳофаза қилиш бошқармаси бўлим бошлиги Н.Юлчиев ҳамда етакчи мутахассиси А.Исмоиловлар экология тушунчаси, минтақавий муаммолар, ичимлик сувининг танқислиги ва ифлосланиши, йўқолиб кетаётган ўсимлик ва ҳайвонлар ҳақида маълумотлар келтириши. Бундан ташкари, мутахассислар мавзууга доир тайёрланган слайдларни намойиш этиши.

Тадбир сўнгтида мавзу юзасидан берилган саволларга мутахассис ходимлар томонидан жавоблар берилди ва фаол иштирокчиларга эслалик совфалари топширилди.

**С.ЭРМАНОВА,
Сирдарё вилояти АКМ ходими**

ТАДБИРКОР МАНФААТИ КОНУН ҲИМОЯСИДА

Абу Али ибн Сино номидаги Бухоро вилояти ахборот-кутубхона марказида айнан шу мавзууда ўтказилган давра сұхбати давомида кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик вакилларининг мамлакатимизда эмин-эркин фолијат олиб боришлари учун яратиб берилган шароитлар, бу борадаги имтиёз ва преференцилар хусусида сўз борди. Президентимизнинг соҳа ходимларини ижтимоий-иктисодий ва ҳукуқий ҳимоя қилишга қаратилган фармон ва қарорларининг вилоятдаги ижроси ва бу борадаги айрик сусткашликлар ҳам тадбир иштирокчilari эътиборидан четда қолмади.

Иштирокчilar АКМ томонидан тайёрланган тадбиркорлик соҳасини ривожлантиришга доир китоблар кўргазмаси билан ҳам танишиши.

Тадбир якунидан тингловчиларни қизиқтирган саволларга ташкилотчilar атрофлича жавоблар берисди.

**Д.АҲРОРОВА,
АКМ ҳукуқий ахборот сектори мудири**

ОИЛА МУСТАҲКАМ – ЖАМИЯТ БАРҚАРОР

Абу Али ибн Сино номидаги Бухоро вилояти ахборот-кутубхона марказида Биҳиштиён маҳалла фуқаролар йигини, Бухоро давлатуниверситети билан ҳамкорликда ана шу мавзууда ток-шоу ўтказилиди.

Тадбирда жамият тараққиётida маънан баркамол ва жисмонан соглом авлодни тарбиялашда оиласининг ўрни муҳим эканлиги таъкидлаб ўтди. Тадбирда Биҳиштиён МФИ раиси Баҳодир Тўраев, Бухоро давлатуниверситети педагогика-психология факултети маънавий-матрифий ишлар бўйича декан ўринбосари Феруз Жумаевса, 17-умумтаълим мактаби психологии Мавлуда Қодирова, вилоятдаги намуналари оила вакили Муҳиба Халиловалар сўзга чиқиб, мавзу юзасидан фикр билдириши. Маърузачилар ва талабалар ўтрасида савол-жавоблар бўлиб ўтди. "Оила – мукаддас кўргон" мавзууда видеоролик намойиш этиши.

Тадбирда мавзууга доир китобларнинг кўргазмаси ташкилотчilar этилиб, атрофлича шарҳлаб берилди.

**Д.РЕЗАЕВА,
АКМ кутубхоначиси**

16

“ХАБАР”ГА ХУШ КЕЛИБСИЗ!

РАҲБАРЛИК ҲАМ БИР САНЪАТ

Бутунги қаҳрамонимиз ўзининг 45 йиллик алоқачилик фаолиятининг кириқ йилини раҳбарлик вазифаларида ўтказган, юксак инсонийлик фазилатлари, етакчилик қобилияти, кўл остидагиларга оталарча, акаларча гамхўрлиги билан республикамиз алоқачилири орасида катта обру-эътиборга сазовор бўлган янгийуллик алоқа соҳаси дарғаси — “Моҳир алоқачи” увонни соҳиби Жумабой БЎТАЕВдир.

Икки кундан сўнг — 11 июн кунини Жумабой Бўтаев мазмунли умрининг етмишинчи довонига қадам кўяди. Ҳамон бардам, самарали меҳнатларни, элу юртдан олган дуолари савоби юзида мужассам... Жумабой акани таваллуд айёми билан қутлаш баҳонасида сұхбатлашдиц.

— Жумабой ака, авало, Сизни муборак 70 ёшингиз билан таҳририят, қолаверса, газетчонларномидан табриклиймиз. Айтингчи, қайта имконият туғилганида яна алоқачиликни танлармидингиз?

— Аввало, табрик учун, менинг эслаганларнинг учун катта раҳмат. Бошим осмонга ети. Саволингизга келсак, ҳеч иккисига мурасим, албатта, дейман. Чунки, ҳаётда — бу хоҳ шахсий бўлсин, ҳоҳ қасбий, қандай ютуқдек эришган бўлсан айнан шу қасбим тубфайлидир. Касбнинг яхши-ёмони бўлмайди, ҳамма гап инсоннинг ўз қасбига мешр қўйишида, унга бор вуждини берип ишлашида. Тўғри, менинг қандай эслаганларни ташқаридан баҳо берилгани ўринилди. Аммо, шуни ишонч билан таъкидлай оламан, қаерда, қандай вазифада меҳнат қылган бўлсан, зиммамдаги масъулитни чукур хис қилиб ишладим. Энг аввал ўзимга талабчан бўлдим, шахсий намуна кўрсатишга иштидим. Айнан шу икки нарса ютуқларимга асос бўлди.

— Фаолиятингизнинг асосий қисмиди Янгийул телекоммуникациялар болгамасини бошқардигиз. Бутун соҳанинг фахрийларидан бири сифатида янгийуллик алоқачилар ишига қандай баҳо бераси? Ишиниз ишончли издошлар қўлидами?

— Тўғри, Янгийул телекоммуникациялар болгамасини илгорлар сафига олиб чиқишида катта ишлар амалта оширилди. Ютуқлар ҳам шунга яраша бўлди. Лекин, бу ютуқлар факаттина менинг ҳаралатларим самараси эмас. Бунда мен билан елкама-елка меҳнат қылган ҳар бир каттаю кичик вазифадаги ходимнинг ўз ҳиссаси бор. Мен уларга керакли пайтда тўғри йўл кўрсата олганидан хурсандман. Издошларга келсак, улардан кўнглим тўк. Улар биздан ҳам фидойи, замонавий техника ва технологияларни яхши тушунадиган билимли инсонлар. Ҳозирда Янгийул телекоммуникациялар болгамасига шогирдларимдан бири Аброр Якубов раҳбарлик қилияти. Кўз ўнгимда монтерликдан бош мұхандис даражасигача йўлни бо-

сиб ўтган, соҳанинг паст-баландини яхши тушунадиган инсон. Қолаверса, шогирдларим, устоз, энди пенсияга чиқдим, деб батамом уйда ётволовиши йўқ, сизнинг иш таҳрибагиз, ўтиларингиз бизга ҳали жуда кўп керак, деб битта хонани ажратиб беринди. Уларни кўргим келганида, йўқлашганида ишхонамга келаши, иш жараёнини кутишиб дилим яйрайди. Бу қанчалар улкан бахт өнглигини менга ўхшаганлар яхши билса керак.

— Албатта, бу сизнинг узоқ йиллар садоқат билан қылган меҳнатларнинг мевааси. Демак, ўзингиздек оқибатли шогирдлар тайёрлар олибиз. Шогирдлар ҳам кўн бўлаш керак?

— Менинг шунча шогирдим бор, деб айтиш сал нокамтарлик бўлади-да. Агар улар ўзлари менинг қандай эслаганларни ташқаридан баҳо берилгани ўзини осонимас.

— Устоз ҳақида гапирдигиз. Унда устозингизни эслайлик.

— Бу мен учун шарап. Иш фаолиятим давомида кўплаб яхши инсонлар этагини тутиб кам бўладим. Аммо эриштан ютуқларимда биринчи устозим Тургунбай ака Жалоловингиндо хиссаси бор. У кишидан бир умр миннатдорман.

1972 йили институтни тамомладим. Ўша йилларда битирувчиликни ўзларни билан бирисибди. Ютуқлар ҳам шунга яраша бўлди. Лекин, бу ютуқлар факаттина менинг ҳаралатларим самараси эмас. Бунда мен билан елкама-елка меҳнат қылган ҳар бир каттаю кичик вазифадаги ходимнинг ўз ҳиссаси бор. Мен уларга керакли пайтда тўғри йўл кўрсата олганидан хурсандман. Издошларга келсак, улардан кўнглим тўк. Улар биздан ҳам фидойи, замонавий техника ва технологияларни яхши тушунадиган билимли инсонлар. Ҳозирда Янгийул телекоммуникациялар болгамасига шогирдларимдан бири Аброр Якубов раҳбарлик қилияти. Кўз ўнгимда монтерликдан бош мұхандис даражасигача йўлни бо-

аҳид жамоам ҳар томонлама қўллаб-куватлашди. Мен у кишидан нафақат қасб сирларини, балки улкан бағриентиклини, ўзгалирларни ўз муромасидек қабул қилишни ўтгандим. Аслида иккى йил ишлаб бериниш керак эди, аммо мен ўн йил Андижонда қолдим. Ҳозир устозим 78 ёшда, илложум умри бундан-да узун бўлсин!

— Бутунги кун раҳбарига қўйидаётган талаб жуда юкори. Нафақат ўз қисифасини виждандан баҳжмай, балки ваколатини суннитеъмом қылган қанча-қанча каттакиличик курси эгаларининг ўхумат, эл-юргул олдига юзи шунут ёлаётганни куида-кунора кўриб, ўқиб турибиз...

— Ҳа, бу жуда ачинарли ҳол. Аслида раҳбарлик ҳам бир санъат-да. Сиз айтган ҳолатлар ҳаммаси ўзига ортиқча бино қўйишдан, раҳбарлик маъсльитини унтигиб қўйишдан келиб чиқади. Қўлимни қаерга чўзсан етади, ўзим хон — қўланкан майдон, тарзида фикрлаш нотўғри. Ахир, қингир ишнинг қийиги қирқ йилда ҳам чиқали, деган гап бор-ку. Шундай бўляпти-ку мана. Бир томондан ўша сабоби раҳбарларга бу имримониятни қилишларни учун ҳалдан кечирим сўрашга. Айларни учун бу дунёдаёт, жавоб берёттанидан хурсанд бўлишлари керак аслида. Бу ҳақдай шогирдларим билан кўп сұхбатлашганимиз. Бундан ҳар бир раҳбар сабоб ҷиқариши керак.

— Олангизда ҳам изингиздан борганилар борми?

— Тўрмуш ўрготим билан тўрт фарзандни тарбиялаб элга кўшидик. Улардан ўн беш невара, икки чевара кўрдик. Невараларимдан уч-

таси менинг касбимни танлашгани албатта қувонтиради. Битта келиним ҳам алоқа соҳаси ходими.

— Невара-чевараларга кўпроқ вақт ажратиш имкони туғилгандир эди. Бобо ва бувиси тарбиясини олган болалар барibir ажралиб туради.

— Данагидан магзи ширин, дейнишади. Албатта уларга имкон қадар кўп вақт ажратаман. Мактаблагдаги ўқишини, дарс тайёрлашни назорат қиласман. Бадиин китоблар ўқишига рабатлантираман. Телевизорда турил-туман сериаллардан кўра “Ахборот”, “Таҳлилнома” дастурларни биргаликда томоша қиласман доим. Мамлакатимизда юз бераттаги ўзгаришлардан, ислоҳотлардан боҳабар бўлишишсан, дейман-да. Бундан ташқари, жисмоний меҳнат қилишларига ҳам алоҳидаги эътибор қаратаман. Ҳовлимида олти сотихли иссиқхонамиз бор. Ҳозир помидорлар гарп пишган, лимонлар кўзини кувнатади. Иссиқхонадаги ишларда уларга бош-кошман. Ақлий меҳнат билан жисмоний меҳнат ўйғу ҳолда олиб борилса, бола баркамол ривожланади. Турли бекорчи, онгни бузувчи нарсаларга вақти қолмайди.

— Жумабой ака, мазмунли сұхбатнинг учун ташаккур айтиб, Сизни яна бир бор таваллуд айёминиз билан муборакбод этамиз. Тилатимиз, доим шундай эл-юргул ўзозида юргинг.

— Сизларга ҳам раҳмат. Сизлар ҳам биз каби меҳнатларнингиз роҳатини кўриб юргингар.

Усмонжон ЙўЛДОШЕВ
сұхбатлашди

Ақлий меҳнат
билин жисмоний
меҳнат ўйғу
ҳолда олиб
борилса, бола
баркамол
ривожланади.
Турли бекорчи,
онгни бузувчи
нарсаларга
вақти қолмайди.

Xabar

МУАССИС:

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ
АХБОРТО ТЕХНОЛОГИЯЛАРИ ВА
КОММУНИКАЦИЯЛАРИНИ
РИВОЖЛАНТИРИШ ВАЗИРЛИГИ

Бом мұхарир вазифасини
вактина бажарувин:
Абдуғани АБДУРАҲМОНОВ

Газета Ўзбекистон матбуот ва
ахборот агентлиги томонидан
0016 рақами билан 2013 йил
23 ѡюнда рўйхатта олинган.

ТАҲРИР ҲАЙЪАТИ:
Азим АХМЕДХАДЖАЕВ (Ҳайъат раиси), **Фарҳод РЎЗИЕВ**,
Евгений БИРГЕР, **Тўлқин ТЕШАБОЕВ**,
Лутфилло ТУРСУНОВ (масъуль котиб).

Таҳририятта келган қўллэзма ва суратлар эгаларига қайтарилмайди.
Муаллифларнинг фикрлари таҳририят фикридан фарқланшини мумкин.
Нашримиздан кўчириб босилганда “Xabar”дан олингандиги кўрсатилиши шарт.

Газетани тайёрлашда интернет материалыдан ҳам фойдаланилади.
Баҳозни келишилган нарҳда.

Газета Ҳафтагаз
жума куни
чиқади

“Шарқ” нашриёт-матбаа акциядорлик
компанияси босмахонасида чоп этилди.
Манзил: Тошкент шаҳри,
“Буюк Турон” кўчаси, 41-ўй.

G-643 сонли буюртма.
Офсет усулида босилди.
Қоғоз бичими A-3, ҳажми 4 босма табоқ.
Адади: 3388 нусха.

МАНЗИЛИМИЗ:

100105, Тошкент,
Толимаржон кўчаси, б-рд.
Тел.: 291-43-92, 291-43-28, 291-43-61, 291-43-78
Факс: 291-43-70. E-mail: info@xabar.uz

Обуна индекси — 228.

Газета таҳририят компютер
базасидан терилди ва саҳифаланди.
Дизайнер: Аслиддин БЎРИЕВ.
Навбатчи: Лутфилло ТУРСУНОВ.

ISSN 2010-6424
Босишига топширилди — 20.00.
Босишига топширилиш вақти — 20.00.

Вилоят
мухбирлари:

Андижонда Бухорода Жиззахда Наманганда Навоийда Нукусда Самарқандда Термизда Тошкентда Урганчда Фарғонада Каршида
226-47-80 (0365)600-87-21 (94) 199-95-64 (91) 353-71-25 225-91-10 554-35-45 (91)557-84-44 (91)235-88-68 291-43-28 (97) 211-65-05
Фарғонада 244-18-05 (93)931-08-99